

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА
ИНСТИТУТ ПО ОТБРАНА „ПРОФЕСОР ЦВЕТАН ЛАЗАРОВ
София 1592, бул. „Проф. Цветан Лазаров” № 2, факс: 02/92 21 808, <http://di.mod.bg>

П Р А В И Л Н И К

ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА

ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНИ СТЕПЕНИ В

ИНСТИТУТ ПО ОТБРАНА

„ПРОФЕСОР ЦВЕТАН ЛАЗАРОВ”

СОФИЯ • 2022

СЪДЪРЖАНИЕ

Глава първа.....	3
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ	3
Глава втора ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНКУРСИ	7
Глава трета	15
ПРИЕМ В ДОКТОРАНТУРА СРЕЩУ ЗАПЛАЩАНЕ	15
Глава четвърта	17
ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ.....	17
Глава пета.....	23
ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОННИ ТРУДОВЕ	23
Глава шеста	32
КОНТРОЛ	32
Глава седма.....	34
ОТЧЕТ И ДОКУМЕНТАЦИЯ	34
Допълнителни разпоредби	37
Преходни и заключителни разпоредби	37
Д Е К Л А Р А Ц И Я	43
ОБРАЗЦИ ДОКУМЕНТИ (ПРОТОКОЛИ):	44
ДОКЛАД.....	53
Р Е Ц Е Н З И Я.....	54
С Т А Н О В И Щ Е	56
ЛИЧЕН КАРТОН НА ДОКТОРАНТА.....	58
ИНФОРМАЦИОННА КАРТА	59
INFORMATION CARD	62
ЛИЧЕН ОТЧЕТ	65

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С настоящия правилник се регламентират условията и реда за придобиване на образователна и научна степен „доктор” и научна степен „доктор на науките” в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование (ЗВО), Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане, Закона за отбраната и въоръжените сили, Правилника за устройството и дейността на Институт по отбрана „Професор Цветан Лазаров”, наричан по-нататък Института.

Чл. 1а. (1) Кандидатите за придобиване на научна степен трябва да отговорят на съответните минимални национални изисквания към научната дейност, определени в Приложение № 1 на настоящия правилник, наричани по нататък „минимални национални изисквания“.

Чл. 1б. (1) Правилникът се прилага при приемането и провеждането на обучението в редовна, задочна, самостоятелна форма или в дистанционна форма на обучение на докторанти, разработващи дисертационни трудове за придобиване на образователната и научна степен „доктор” по акредитираните от Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) докторски програми по научни специалности, както и за придобиване на научна степен „доктор на науките” в Института.

(2) Обучението в докторантура се извършва в дирекциите, които осъществяват научноизследователска, научно-приложна и опитно-конструкторска работа по съответното акредитирано професионално направление.

(3) Образователната и научна степен „доктор“ може да се придобива и в условия на съвместно ръководство от научен ръководител от Института по отбрана и чуждестранен ръководител от акредитирано в съответната държава висше училище или научна организация за обучение в образователната и научна степен „доктор“ или съответстващата ѝ степен, при условията и по реда на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и на този правилник.

Чл. 2. (1) Докторант е лице, обучаващо се и разработващо дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор”.

(2) До обучение за придобиване на образователна и научна степен „доктор” се допускат военнослужещи и цивилни служители, които:

1. имат разрешение от министъра на отбраната за кандидатстване за обучение;

2. притежават образователно-квалификационна степен „магистър”;

3. имат обосновано положително становище за необходимостта от придобиването на образователна и научна степени „доктор” от съответния началник/ръководител;

4. притежават сертификат за владееене на английски или френски език по стандарта на НАТО STANAG-6001 – за военнослужещите.

(3) Статутът на „докторант” се придобива от датата на зачисляване на лицето в докторантура и се губи от датата на придобиване на образователната и

научна степен „доктор” или в условията на чл. 74, ал. 1, т. 2 и ал. 2 от Закона за висшето образование.

(4) Дисертационният труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор” трябва да съдържа научни или научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Дисертационният труд да показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания.

(5) Дисертационният труд за придобиване на научна степен „доктор на науките” трябва да съдържа теоретични обобщения и решения на големи научни или научноприложни проблеми, които съответстват на съвременните постижения и представляват значителен и оригинален принос в науката.

(6) Защитата на дисертационните трудове се осъществява пред научни журита, избрани от научния съвет на Института по предложение на научните съвети на дирекциите, утвърдени със заповед на директора на Института.

(7) За членове на научното жури се избират български граждани – хабилитирани лица и/или утвърдени чуждестранни учени в съответната научна област, а при възможност – и в съответното направление и специалност. При интердисциплинарност на обявената (избраната) тема на дисертационния труд най-малко един член на журито трябва да бъде от друга научна област, към която обявената (избраната) тема на дисертационния труд има отношение. Изборът се осъществява от две обособени групи – на външни и на вътрешни за Института членове. При избор на научно жури се определя и по един резервен член от всяка обособена група.

(8) За членове на научното жури не могат да бъдат избирани лица, които са свързани лица по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на Закона за развитието на академичния състав в Република България с кандидата за придобиване на научна степен, както и лица, които имат частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на работата им като членове на журито. За отсъствието на тези обстоятелства всеки член на журито подписва декларация по образец (Приложение № 2), която се представя преди първото заседание в Регистратурата за неklasифицирана информация и се прилага в докторантското дело.

(9) Членовете на научно жури за присъждане на научна степен, с изключение на научния ръководител, не трябва да са съавтори на докторанта в публикации, включени в дисертацията.

Чл. 3. (1) На своето първо заседание научното жури избира един от членовете си за председател и определя от състава си рецензенти. Решенията на журито се приемат с явно гласуване и обикновено мнозинство. Не се провеждат заседания на журито в намален състав.

(2) Решенията на журито може да се вземат и неприсъствено, при условие че разглежданите материали не съдържат класифицирана информация, като в тези случаи обсъждането и гласуването се извършват чрез съответните технически средства.

(3) За осигуряване на неприсъствено участие на член на научното жури по предходната алинея, Институтът по отбрана осигурява дистанционна връзка между членовете на журито.

(4) Дисертационните трудове и авторефератите към тях се разработват в три екземпляра на хартиен носител. По желание на докторанта и за негова сметка могат да се отпечатат и повече екземпляри на дисертационния труд и автореферата към него.

(5) Институтът изпраща в Националния център за информация и документация (НАЦИД) към министъра на образованието и науката в срок до 14 дни след датата на издаване на дипломата:

1. информация за трите имена на автора, заглавието на дисертацията, научната област, професионалното направление и специалността;

2. копие от дипломата за лицата, придобили образователна и научна степен „доктор” или научна степен „доктор на науките”;

3. попълнени информационни карти (по образец на НАЦИД) за защитен дисертационен труд на български и английски език на електронен носител в doc формат и на хартиен носител. Информационните карти (Приложения № 7 и 8) се изготвят в един екземпляр и подписват лично от автора, заверяват се от директора на института и се подпечатват с печата на Института;

4. първите екземпляри от защитените дисертационни трудове и авторефератите към тях на електронен носител (на CD/DVD в pdf или doc формат) и на книжен носител, ако не съдържат класифицирана информация.

(6) Институтът изпраща вторите екземпляри от дисертационните трудове и авторефератите към тях (ако не съдържат класифицирана информация) в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий” в срок до 14 дни след датата на издаване на дипломата.

(7) Третите екземпляри (трите екземпляри, ако съдържат класифицирана информация) от дисертационните трудове и авторефератите към тях се съхраняват в деловодството на Института.

Чл. 3а. Постдокторант е лице, което има придобита образователна и научна степен "доктор" от не повече от 5 години. Той може да се обучава за повишаване на квалификацията си у нас и в чужбина и да заема академични длъжности, в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и с други нормативни актове, които имат отношение.

Чл. 4. (1) Правилникът урежда случаи, за които нормативните актове от по-висока степен изискват да има съответна регламентация в правилник на Института или когато е необходимо да се уредят неуредени в другите нормативни актове въпроси на докторантурата.

(2) Всички неуредени в правилника случаи се решават от директора на Института, по предложение на научния съвет на Института, съгласувано със научните съвети на дирекциите по предложение на научноизследователските отдели, отчитайки разпоредбите на Закона за висшето образование, Закона за развитието на академичния състав в Република България, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и съответните подзаконови актове.

Чл. 5 (1) Конкурсите за придобиване на научни степени в Института по отбрана се организират от приемащото структурно звено, съгласувано с научния секретар на института и дирекция “Административно и финансово осигуряване”, под ръководството на директора на Института и се провеждат от научноизследователските отдели.

(2) Всички ръководни документи, заповеди на директора на Института, протоколи, образци документи и др., засягащи дейността по предходната алинея, се публикуват във вътрешна „Информационна система за поддържане и управление на качеството на обучение”.

(3) За всяка провеждана процедура дирекция “Административно и финансово осигуряване” изготвя протокол за действително присъстващите членове на научното жури, изчислява и осигурява финансиране на процедурите за придобиване на научни степени и след тяхното приключване заплаща на членовете на научните журита определените суми по видове и в размер – съгласно действащите нормативни документи, обявени със заповед на директора на Института.

Чл. 5а. (1) Придобитите в чужбина научни степени в области от висшето образование и професионални направления, по които Института по отбрана има програмна акредитация по съответните докторски програми за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, се признават от Института при условия и по ред, определени с този правилник, в съответствие с нормативните актове и международните договори, по които Република България е страна.

(2) Кандидатът за признаване на придобита в чужбина научна степен следва да има придобита образователно-квалификационна степен „магистър“ в българско или чуждестранно висше училище или придобита друга степен, съответстваща на българските изисквания за „магистър“.

(3) Кандидатът за признаване на научна степен, придобита в чужбина, подава в Института следните документи:

1. заявление до директора на ИО с опис на документите;
2. оригинал или нотариално заверено копие на дипломата за ОКС „магистър”, заедно с приложението към нея, а когато висшето образование е придобито в друга държава – и официално заверен превод в два екземпляра;
3. оригинал на документа, доказващ придобитата научна степен, който се връща след подаване на документите;
4. нотариално заверено копие на документа, доказващ придобита научна степен, легализирано от компетентния държавен орган в страната на издаване;
5. официално заверен превод (консулска заверка) на документа по т. 4;
6. автобиография;
7. два екземпляра от автореферата на български език на хартиен носител и един на електронен;
8. два екземпляра от дисертационния труд на хартиен носител и един на електронен, заедно с придружаващите приложения;
9. копия на рецензиите на дисертационния труд;
10. документ за внесена такса за извършване на процедурата по признаване на придобитата научна степен.

(4) Решения за признаване на научни степени, получени в чужбина, се вземат от Научния съвет на Института по отбрана въз основа на доклад на избрана от Научния съвет на Института комисия в състав от три до седем хабилизирани лица – специалисти в научната област на дисертационния труд, назначена със заповед на директора на Института.

(5) Срокът на процедурата за признаване на ОНС „доктор“ и на научната степен „доктор на науките“ е 3 месеца от датата на подаване на документите.

(6) На кандидата се издава удостоверение за признаване на придобитата научна степен, подписано от директора на Института по отбрана.

(7) В 14 дневен срок Институтът по отбрана изпраща в Националния център по информация и документация информация за признаването на научната степен, докторската дисертация и автореферата на хартиен и електронен носител.

Чл. 5б. (1) Институтът по отбрана признава специализиращи курсове, стажове и мобилности на обучаваните докторанти, осъществени в други висши учебни заведения или научни организации у нас и в чужбина по професионалните направления на докторските програми, по които Института има програмна акредитация.

(2) Признаването на специализиращи курсове, стажове и мобилности на обучаваните докторанти по предходната алинея да бъде съобразено с действащата нормативна база, свързана с обучението на докторанти в Република България.

Глава втора

ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНКУРСИ

Чл. 6. (1) За обучение в докторантура могат да кандидатстват български и чуждестранни лица, притежаващи образователно-квалификационна степен „магистър”.

(2) Приемът за обучение в редовна и задочна форма на докторантура за местата, определени с решение на Министерски съвет (държавна поръчка), се извършва чрез провеждане на конкурс.

(3) Лице, разработило проект на дисертационен труд в основната му част и библиография, за присъждане на образователната и научна степен „доктор” за нуждите на министерството на отбраната или други държавни органи и институции, може да бъде записано в докторантура чрез самостоятелна подготовка по държавна поръчка въз основа на решение на директора на Института, по предложение на научния съвет на Института без полагане на конкурсни изпити.

(4) Обучението в образователната и научна степен „доктор” в Института се осъществява по акредитирани от НАОА докторски програми за обучение по научни специалности в едно или няколко от професионалните направления в деветте области на висшето образование, определени в Класификатора на областите на висше образование и професионалните

направления, приет с Постановление № 125 на Министерския съвет от 2002 г. (обн., ДВ, бр. 64 от 2.07.2002 г.).

(5) Лица, завършили чуждестранни висши училища, могат да кандидатстват, след като придобитото висше образование им бъде признато по реда на Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища, приета с Постановление на Министерския съвет.

(6) Приемането на докторанти, граждани на държави, членки на Европейския съюз, на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство или на Конфедерация Швейцария, се извършва при условията и по реда, определени за българските граждани.

Чл. 7. (1) Темите, с придружаващите ги анотации, на конкурсите за обучение в редовна и задочна форма на докторантура се заявяват от научноизследователските отдели, обсъждат се от научните съвети на дирекциите и се утвърждават от директора на Института, по предложение на научния съвет на Института ежегодно до 30 ноември.

(2) Заявки с теми за обучение в редовна и задочна форма на докторантура в Института могат да постъпят и от други организации и институции.

(3) Всяка от заявките по ал. 1, за която към датата на обявяване на конкурса се предлага срок на обучение по-голям от определения в действащите нормативни актове максимален срок, изрично се потвърждава от директора на Института, по предложение на научния съвет на Института след обсъждане на придружаващата я обосновка, включваща и работната формулировка на дисертационната тема.

(4) Броят на утвърдените от научния съвет на Института заявки по ал. 1 не може да надвишава бройките, обявени от научноизследователските отдели.

(5) Конкурсите за редовна и задочна докторантура се предлагат по установения ред ежегодно до 15 декември в Министерството на отбраната, отдават се в заповед на министъра на отбраната на Република България, обявяват се в „Държавен вестник” и на Интернет страницата на Института по отбрана.

(6) При формулиране на темите на дисертационните трудове за нуждите на Министерството на отбраната се отчитат потребностите на военната теория и практика и се съгласуват със заинтересованите командвания на видовете въоръжени сили и дирекции в Министерството на отбраната.

Чл. 8. Условията и редът за приемане на докторанти – редовна, задочна и дистанционна форма на докторантура в рамките на броя, утвърден от Министерския съвет, се определят ежегодно със заповед на министъра на отбраната по предложение на директора на Института по отбрана по команден ред.

Чл. 9. (1) Военнослужещите/цивилните служители, желаещи да се обучават във всички форми на докторантура, подават рапорт/заявление за получаване на разрешение по команден ред до министъра на отбраната в указания в заповедта за обявяване на конкурса срок, като се спазват

изискванията на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и правилника за неговото прилагане.

(2) Към рапорта/заявлението се прилагат следните документи:

1. справка (кадрова справка – за военнослужещ) / биографична справка, изготвена от орган на личния състав по месторабота (за цивилен служител);

2. справка за научните интереси и публикации на кандидата (ако има такива);

3. предложение (обосновано становище за необходимостта от разработване на темата на дисертационния труд) от съответния командир / началник / ръководител;

4. випускниците на Военна академия “Г.С.Раковски” или випускници на академии на други страни прилагат служебна бележка, че към датата на подаване на рапорта са изпълнили успешно всички задължения, предвидени по учебния план за придобиване на образователно-квалификационна степен „магистър”.

(3) След получаването на разрешението от министъра на отбраната, кандидатите подават рапорт / заявление (по образец) до директора на Института, придружен от следния комплект документи:

1. служебна бележка за получено разрешение за обучение;

2. справка (кадрова справка, изготвена от кадровия орган по местослужене – за военнослужещ) / (биографична справка, изготвена от орган на личния състав по месторабота – за цивилен служител);

3. копие от дипломата за придобита образователно-квалификационна степен „магистър” с приложението към нея;

4. удостоверение за признато висше образование (ако дипломата е издадена от чуждестранно висше училище);

5. копие от документите по атестирането, заверени от структурата „Личен състав”/„Човешки ресурси”, където се съхраняват оригиналите (само за военнослужещите);

6. копие на разрешение за достъп до класифицирана информация с ниво не по-ниско от „Поверително” или служебна бележка, че е започнала процедура по получаването му (ако се изисква);

7. копие от сертификат за владееене на английски или френски език по стандарта на НАТО STANAG-6001 – за военнослужещите;

8. други документи, удостоверяващи научните интереси и постижения на кандидата.

(4) В рапорта/заявлението, кандидатите за участие в конкурсите изрично посочват един избран от тях чужд език (английски, френски, немски, руски), по който желаят да положат изпит.

(5) Кандидатите за докторанти чрез самостоятелна подготовка заедно с посочените в ал. 3 документи, представят проект на дисертационен труд в основната му част и библиография.

Чл. 10. Документите по предходния член се получават и съхраняват за срока на докторантурата в Регистратурата на Института.

Чл. 11. Желаетелите, извън тези по чл. 9, ал. 1, да се обучават в различни

форми на докторантура, подават заявление до директора на Института, без да прилагат към комплекта документи служебна бележка за получено разрешение за обучение.

Чл. 12. (1) Допускането до конкурсни изпити на кандидатите за докторанти в редовна и задочна форма на обучение се възлага на Мандатна комисия на научния съвет на Института, включваща заместник-директора на Института, научния секретар на института, ръководителя на приемащото структурно звено, началника на приемащия научноизследователски отдел, директора на дирекция “Административно и финансово осигуряване” и юрисконсулта на Института. Комисията се назначава до 20 септември със заповед на директора на Института по отбрана.

(2) Всички кандидати се уведомяват писмено за решението на Мандатната комисия, не по-късно от 30 септември, като:

1. на допуснатите кандидати, не по-късно от 30 дни преди датата на първия изпит, се изпращат утвърдена програма за подготовка и явяване на конкурсен изпит по специалността (копие) и информация за последователността на протичане на изпитите;

2. на недопуснатите кандидати се изпраща писмо, в което се посочват мотивите за това.

(3) Недопуснатите до конкурсни изпити кандидати, в 7-дневен срок от датата на уведомяването, могат да направят възражение до директора на Института.

(4) Директорът на Института в 7-дневен срок от получаването на възражението възлага на нова комисия от трима хабилитирани лица за 5 работни дни да изготви доклад по възражението и въз основа на доклада, в 10-дневен срок от получаване на възражението взема решение, което е окончателно.

(5) Директорът на Института по отбрана уведомява министъра на отбраната, като изпраща списък на допуснатите кандидати до Дирекция „Управление на човешките ресурси в отбраната“.

(6) Директорът на Института изпраща в МОН документите на допуснатите до участие в конкурса кандидати – граждани на държави, за които се изисква издаване на виза за дългосрочно пребиваване в Република България.

Чл. 13. (1) За подготовката на кандидатите за докторанти в научноизследователските отдели (заявили теми) на Института ежегодно се разработват програми за конкурсните изпити, включващи въпросник и препоръчвана литература за подготовка, които се приемат от научноизследователските отдели, подписват се от техните ръководители, съгласуват се с директора на дирекцията и научния секретар на института и се утвърждават от директора на Института по отбрана. Програмите се публикуват в Интернет страницата на Института не по-късно от един месец преди началото на конкурсните изпити.

(2) Допуснатите до конкурса кандидати за докторанти добиват право да посещават Института, да провеждат консултации по въпросите от специалността, да получават и ползват литература чрез специалистите от

научноизследователския отдел, заявил темата.

Чл. 14. (1) Директорът на Института със своя заповед определя реда за организиране и провеждане на конкурсните изпити с кандидатите за докторанти. По предложение на ръководителите на научноизследователските отдели назначава комисия от 3-ма души (поне един от тях хабилитиран, останалите са задължително с научна степен “доктор”) от същата научна област (специалност).

(2) Изпитът по чужд език се провежда при условия и ред, определени със заповед на министъра на отбраната.

Чл. 15. (1) Получените оценки на конкурсните изпити са окончателни и важат само за годината, в която са проведени изпитите.

(2) Кандидатите за докторанти заплащат такса за явяване на всеки изпит в съответствие с действащата нормативна уредба.

(3) Кандидатите за обучение в редовна и задочна форма на докторантура, получили оценка от писмения изпит минимум „много добър (4,50)”, се допускат до устен изпит.

(4) Устният изпит се провежда върху темите (въпросите) от писмения изпит.

(5) Издържали изпита по специалността са кандидатите, получили средна оценка от писмения и устния изпит най-малко „много добър (5,00)”.

(6) Издържалите изпита по специалността кандидати полагат изпит по избрания от тях чужд език, който съдържа:

1. четене;
2. превод;
3. интервю.

(7) Конкурсните изпити по чужд език се провеждат устно от двучленна комисия, в която могат да бъдат включени нехабилитирани лица, по предварително одобрен от член на комисията автентичен текст по специалността, който включва 80 страници познат текст и 20 страници непознат текст.

(8) Издържали изпита по чужд език са кандидатите, получили оценка от изпита най-малко „добър (4,00)”.

Чл. 16. (1) Кандидатите, издържали изпитите, се класират в низходящ ред по оценката от изпита по специалността.

(2) Протоколите на изпитните комисии (Приложение № 3) се предоставят в Регистратурата на института за съхраняване за време не по-малко от срока на обучение на приетите докторанти.

(3) Председателите на изпитните комисии по специалността в 7-дневен срок внасят в научния съвет на приемащата дирекция писмени доклади (Приложение № 3) за резултатите от проведените изпити с предложения за научноизследователски отдел, срок на обучение и научен ръководител на всеки обучаван.

(4) Научният съвет на дирекцията обсъжда докладите за резултатите от изпитите, определя срока на докторантурата и научния ръководител на докторанта.

(5) В случай, че на първо място са класирани двама или повече кандидати с равна оценка от изпита по специалността, научният съвет на дирекцията избира чрез гласуване един от тях, като се съобразява с оценката от изпита по чужд език и средния успех от дипломата за висше образование, както и с документите, удостоверяващи интересите и постиженията им в съответната научна област. Когато нито един от кандидатите не получи мнозинство, се провежда ново гласуване само за двамата кандидати, получили най-много гласове на първото гласуване.

(6) Директорите на дирекции в 7-дневен срок внасят предложенията за зачисляване на кандидатите в научния съвет Института.

(7) Кандидатите могат да правят писмени възражения до научния съвет на Института по предложенията на комисиите и научните съвети на дирекциите.

Чл. 17. Научният съвет на Института обсъжда предложенията на съветите на приемащите структурни звена, постъпилите възражения и обявява резултатите от изборите. Решението на научния съвет е окончателно. В двуседмичен срок се уведомяват кандидатите подали възражения за становището на научния съвет.

Чл. 18. Приемът в самостоятелна форма на докторанти, разработили проект на дисертационен труд в основната му част и библиография, за присъждане на образователната и научна степен „доктор”, се извършва без конкурс и изпит през цялата академична година.

Чл. 19. (1) Представеният проект на дисертационния труд се обсъжда от научния съвет на дирекцията в присъствието на кандидата.

(2) При необходимост, съставът на научния съвет се разширява с хабилитирани лица и лица, притежаващи научни степени от други звена със заповед на директора на Института. За целта, на предварително заседание на съвета се обсъжда и се взема решение за разширяването му, за датата, часа и мястото за провеждане на обсъждането на проекта на дисертационния труд. Препис-извлечение от протокола на заседанието и проект на заповед на директора на Института се предоставя на научния секретар, който подготвя заповед на директора на Института, съгласувано с ръководителя на приемащото структурно звено.

(3) Заседанието на научния съвет на дирекцията се счита за редовно, ако присъстват най-малко 2/3 от неговите членове, които са хабилитирани или имат научни степени. Лицата, с които съветът е разширен със заповед, се считат за негови членове за времето на конкретната процедура. По време на заседанието се води протокол.

(4) В обсъждането на проекта на дисертационния труд, без право на глас, могат да участват нещатните членове на научноизследователския отдел (с временен трудов договор, хонорувани гост-изследователи) и гости, заемащи академични длъжности или притежаващи научни степени.

(5) Решенията на заседанието на научния съвет се вземат с явно гласуване и с мнозинство повече от половината от присъстващите негови членове.

(6) Директорът на приемащата дирекция прави препис-извлечение от

протокола на заседанието и внася предложението в научния съвет на Института.

Чл. 20. Научният съвет на Института, въз основа на предложението на ръководителя на дирекцията и ако са постъпили – и въз основа на други подобни предложения от други приемащи структурни звена, в рамките на заседанието взема решение за зачисляване на докторанта/докторантите, като утвърждава темата на дисертационния труд, научния ръководител и индивидуалния учебен план за работа на докторанта.

Чл. 21. Научния секретар на Института изготвя писмо от името на директора на Института до министъра на отбраната с предложение за зачисляване в редовна и задочна форма на докторантура на кандидатите, успешно издържали конкурсните изпити (до 5 декември) и кандидатите – самостоятелна форма на подготовка, за които е взето решение за зачисляване в държавна поръчка и утвърдени от научния съвет на Института.

Чл. 22. Зачисляването на докторантите – военнослужещи и цивилни служители се извършва със заповед на министъра на отбраната на Република България, датата на издаване, на която определя началото на срока за обучение, ако в нея не е указано друго.

Чл. 23. Зачислените докторанти (държавна поръчка) в самостоятелна форма на обучение придобиват статут на задочни докторанти.

Чл. 24. Със заповед на директора на Института се посочват формата на докторантурата, първичното звено, в което се организира обучението, приемащото структурно звено; срокът на обучението; темата на дисертационния труд; научната област или научните области; научният ръководител; финансирането; сроковете за плащане на таксите за обучение и др.

Чл. 25. Българските граждани, завършили чуждестранни висши училища и гражданите на държавите членки на Европейския съюз и на други държави – страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство или на Конфедерация Швейцария, могат да кандидатстват за докторанти при условията и по реда, предвидени в настоящия правилник.

Чл. 26. (1) Лица, които не са български граждани и не са граждани на други държави членки на Европейския съюз и на Европейското икономическо пространство или на Конфедерация Швейцария, могат да кандидатстват и да се обучават в докторантура:

1. в изпълнение на междуправителствените спогодби за образователен, културен и научен обмен;
2. съгласно актове на Министерския съвет;
3. при условията на чл. 95, ал. 7 от Закона за висшето образование.

(2) Кандидатите по ал. 1, т. 1 и 2 се приемат при условията и по реда, определени в съответната спогодба или акта на Министерския съвет, след съгласуване с Института.

(3) Лицата по ал. 1, т. 3 се приемат при условията и по ред, предвидени в настоящия правилник.

Чл. 27. (1) Кандидатите за докторанти по предходния член подават

следните документи:

1. формуляр или заявление, съдържаща кратки биографични данни, темите за разработка на дисертационен труд, степента на владеење на чужди езици;

2. копие от документа за висше образование, от който да е видно, че кандидатът притежава магистърска степен;

3. медицинско свидетелство, издадено в срок един месец преди датата на кандидатстването и заверено от съответните органи в страната, от която лицето кандидатства;

4. списък на публикациите, ако има такива;

5. копие от документите за гражданство – за кандидатите с двойно гражданство, едното от които е българско;

6. удостоверение за признато висше образование, ако дипломата е издадена от чуждестранно висше училище;

7. две снимки.

(2) Документите по ал. 1, т. 2 и 3 трябва да бъдат легализирани, преведени и заверени в съответствие с разпоредбите на международните договори на Република България с държавата, в която са издадени, а при липса на такива – по общия ред за легализациите, преводите и заверките на документи и други книжа.

Чл. 28. Кандидатите по чл. 26, ал. 1, т. 1 и 2 подават документите по чл. 27, ал. 1 в Министерството на образованието и науката.

Чл. 29. (1) Кандидатите чл. 26, ал. 1, т. 3 подават документите си по чл. 27, ал. 1 в Института. Документите се получават и съхраняват в Регистратурата на Института.

(2) Решение за одобряване на кандидатите се взема от научния съвет на Института в едномесечен срок от подаването на документите.

(3) Институтът изпраща документите на одобрените от тях кандидати в МОН по чл. 26, ал. 1, т. 3 – граждани на държави, за които се изисква издаване на виза за дългосрочно пребиваване в Република България.

(4) При изпращане на документите се посочват:

1. лични данни на кандидата – имената по паспорт на латиница, дата на раждане, място на раждане, гражданство;

2. наименование на научната област, образователната и научна степен, форма и срок на обучение;

3. информация за езиковата и специализираната подготовка – степен на владеење на български език, наименование на приемащото структурно звено, в което ще се проведе подготовката и продължителността на обучението;

4. годишна такса за обучение, такси за езиковата и специализираната подготовка;

5. номер на банковата сметка, по която следва да бъдат преведени таксите за обучение или за езиковата и специализираната подготовка.

Чл. 30. Институтът осигурява специализираната подготовка на чужденците, желаещи да се обучават в докторантура.

Чл. 31. (1) Обучението на докторантите се провежда по учебна

документация, която обхваща учебен план и учебни програми.

(2) Обучението за придобиване на езикови знания се извършва във ВА „Г. С. Раковски” в съответствие с нейните правилници.

Чл. 32. (1) Обучението по български език завършва с писмен и устен изпит, който се полага пред комисия.

(2) Лицата, които владеят български език, могат да се явят на изпитите по ал. 1, без да са преминали езикова подготовка.

(3) Специализираната подготовка завършва с изпити по всички учебни дисциплини, предвидени в учебния план, които се полагат пред комисия.

Чл. 33. (1) Директорът на Института издава заповед за зачисляване на одобрените кандидати за докторанти по чл. 26, ал. 1 въз основа на решение на научния съвет на Института и след представяне на свидетелството по предходния член.

(2) Директорът на Института, чрез министъра на отбраната писмено уведомява МОН за докторантите, които са зачислени по предходната алинея.

Глава трета **ПРИЕМ В ДОКТОРАНТУРА СРЕЩУ ЗАПЛАЩАНЕ**

Чл. 34. (1) Институтът извършва обучение срещу заплащане в образователната и научна степен „доктор” по докторски програми по научни специалности, за които е получила при акредитацията оценка „много добра”, при условия, определени в настоящия правилник и с договор между Института и докторантите.

(2) Правото по ал. 1 могат да ползват и лицата, които не са спечелили конкурса, но са получили среден успех не по-малко от „много добър (4,50)” от конкурсните изпити по специалността и по чужд език за докторанти в редовна и задочна форма на обучение, проведени при условията и по реда на предходната глава.

(3) На лицата по ал. 2 се предлага нова тема по същата специалност.

(4) Кандидатите за обучение чрез самостоятелна подготовка срещу заплащане се приемат с конкурс по документи.

Чл. 35. Таксите, условията и редът за приемане на докторанти с договор за обучение срещу заплащане се определят със заповед на директора на Института по предложение на научния съвет на Института.

Чл. 36. За обучение на докторанти чрез самостоятелна подготовка срещу заплащане или по заявка на потребители на кадри, готови да поемат издръжката на обучението, Институтът сключва договор за обучение. В договора задължително се описват условията и сроковете на обучението, както и сроковете за внасянето на съответните такси за обучение.

Чл. 37. (1) Кандидатите за докторанти в редовна и задочна форма на обучение (за военнослужещите – само в задочна форма) срещу заплащане подават до директора на Института рапорт (от военнослужещи) или заявление (от цивилни служители или цивилни лица) и нотариално заверена декларация от кандидата за поемане на финансирането на докторантурата.

(2) Кандидатите за обучение чрез самостоятелна подготовка срещу заплащане подават до директора на Института рапорт (от военнослужещи) или заявление (от цивилни служители или цивилни лица) и следните документи:

1. автобиография;
2. копие на диплома за придобита образователно-квалификационна степен “магистър” с приложението;
3. свидетелство за съдимост (прилага се служебно);
4. списък с научни публикации по темата на дисертационния труд (ако има);
5. нотариално заверена декларация от кандидата или от потребителя на кадри за поемане на финансирането на докторантурата;
6. други документи, удостоверяващи интересите и постиженията на кандидата в съответната научна област (ако има);
7. проект на дисертационен труд на тема “.....”;
8. библиография.

(3) Кандидатите по ал. 1 и ал. 2 за обучение в докторантура срещу заплащане се допускат от Мандатната комисия на научния съвет на Института по чл. 12, ал. 1.

Чл. 38. В едномесечен срок от подаване на документите по чл. 37, ал. 1 се насрочва заседание на научния съвет на дирекцията, на който се обсъжда и се уточнява темата, научната специалност, предлага се научен ръководител и се взема решение за зачисляване. При необходимост, със заповед директора на Института, съгласувано с ръководителя на приемащата дирекция, се насрочва заседание в разширен състав на научноизследователския отдел.

Чл. 39. Ръководителят на научноизследователския отдел съгласува решението с ръководителя на дирекцията и го докладва на научен съвет на Института.

Чл. 40. (1) При положително решение на научния съвет на Института, в 7-дневен срок се сключва „Договор за обучение” между директора на Института и кандидата за докторант или потребителя на кадри, по чиято заявка ще се обучава докторанта.

(2) Договорът се изготвя в три, еднакви по форма и съдържание екземпляра – по един за всяка страна и един за отдел „Логистично и финансово осигуряване” и се отдава в заповед.

Чл. 41. Дирекция “Административно и финансово осигуряване” съвместно с научния секретар на Института подготвя заповед на директора на Института за зачисляване на кандидата в докторантура.

Чл. 42. (1) Обучението на докторантите с договор във всички форми на обучение се извършва по реда и условията на Глава четвърта от настоящия правилник.

(2) Финансовите средства за разработването и защитата на дисертационния труд са за сметка на обучаемия или на потребителя на кадри, по чиято заявка се обучава докторантът.

Глава четвърта ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ

Чл. 43. Обучението на докторантите включва следните дейности:

1. научноизследователска дейност;
2. посещение и участие в работата на курсове (семинари, колоквиуми и други от докторско ниво);
3. експертна дейност;
4. участие в научни форуми (национални и/или международни);
5. изпити за докторски минимум;
6. разработване на докторска дисертация.

Чл. 44. (1) Обучението на докторантите се извършва по индивидуален учебен план, чиито параметри, съдържание, структура и оформление трябва да съответстват на изискванията на чл. 46, ал. 2 от Закона за висшето образование.

(2) Индивидуалният учебен план се изготвя (по образец) от докторанта и научния му ръководител, съдържа задължително най-малко един изпит по специалността и участие в курс по Методика на научните изследвания. С индивидуалния учебен план се определят:

1. темата на дисертационния труд;
2. разпределението на всички дейности по години;
3. изпитите и сроковете за полагането им;
4. участието в проекти и експертната дейност на Института;
5. участието в курсове, семинари, конференции и други публични научни изяви;
6. етапите и сроковете за подготовка на дисертационния труд.

(3) Промяна на темата на дисертационния труд или докторската програма (специалност) се допуска по изключение по предложение на научноизследователския отдел, съгласувано с научния съвет на дирекцията с решение на научния съвет на Института и заповед на министъра на отбраната или директора на Института (в зависимост на начина на зачисляване), но не по-късно от 3 месеца преди датата на заседанието на научноизследователския отдел за предварителното обсъждане.

(4) Планът се приема от научноизследователския отдел и научния съвет на приемащата дирекция и се утвърждава по предложение на научния съвет на Института от директора на Института в едномесечен срок, считан от датата на заповедта, с която е зачислен докторантът.

(5) Индивидуалният учебен план и останалите документи се съхраняват за срока на докторантурата в Регистратурата на института, където се формират докторантските дела.

Чл. 45. (1) Докторантите се подготвят за полагане на изпитите по специалността по разработена от научния ръководител, обсъдена и приета от научноизследователския отдел и утвърдена от ръководителя на приемащата дирекция програма.

(2) Докторантите полагат изпитите по специалността, съгласно индивидуалния учебен план, пред назначени от директора на Института

комисии в състав най-малко трима хабилитирани лица и с участието на научният ръководител на докторанта.

(3) Комисията по предходната алинея се предлага от научноизследователския отдел на научния съвет на дирекцията, ръководителят на която представя в Регистратурата на Института препис-извлечение от протокола на заседанието.

(4) На основание решението на научния съвет на дирекцията, директорът на дирекцията съгласувано с научния секретар, изготвя заповед на директора на Института, в която се конкретизират датата, часа, мястото за провеждане на изпита и състава на изпитната комисия.

(5) След провеждане на изпита, председателят на комисията попълва изпитен протокол и протоколната книга за регистриране на оценките от изпитите по специалността, които се подписват от всички членове на комисията.

(6) Протоколът от проведения изпит се прилага в делото на докторанта.

Чл. 46. (1) Курсът „Методика на научните изследвания” се организира от научния секретар на института.

(2) На всеки, който успешно е завършил курса се връчва удостоверение или друг документ.

Чл. 47. (1) Докторантите се атестират ежегодно от научния съвет на Института.

(2) Докторантите представят на заседание на научноизследователския отдел отчет за извършваните дейности, който съдържа научна част (докладване на получените резултати) и учебна част (отчет за изпълнението на индивидуалния учебен план).

(3) Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторантите на заседанието на научноизследователския отдел.

(4) Научният ръководител предлага, съвместно с докторантите, конкретизация на индивидуалния учебен план на всеки докторант през следващата година, при необходимост.

(5) Научноизследователския отдел приема:

1. становище за изпълнението на индивидуалния учебен план и оценка на дейността на докторанта;

2. предложение за атестация на докторантите;

3. предложение за конкретизация на индивидуалния учебен план на всеки докторант през следващата година;

4. препоръки за по-нататъшното развитие на докторантурата, като при необходимост предлага конкретизация на темата, смяна на научния ръководител, смяна на научноизследователския отдел и/или на приемащата дирекция на Института.

(6) На научния съвет на Института, след обобщаване и приемане от научните съвети на приемащите дирекции на Института, се предлага за утвърждаване „отлична”, „много добра”, „добра”, „задоволителна” или „незадоволителна” оценка за работата на докторанта. Приемането на „отлична”, „много добра” и „добра” оценка отразява изпълнение на индивидуалния учебен

план, при което извършената дейност изпреварва или съвпада с предвиденото в плана. Оценката е „задоволителна”, когато регистрираното изоставане не може да застраши разработването на дисертационния труд в предвидения срок.

(7) Приемането на „незадоволителна” оценка за работата на докторанта е основание за прилагане на разпоредбите на чл. 74, ал. 2 от Закона за висшето образование.

Чл. 48. (1) Освен отчитането по реда на предходния член, редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие, като представят пред ръководителя на приемащото структурно звено доклад за изпълнението на индивидуалния учебен план, към който прилагат:

1. отчет за работата, извършена по дисертационния труд или докторския минимум, заверен от научния ръководител и потвърден с доказателствен материал;

2. отчет за извършената експертна дейност, заверен от ръководителя на приемащото структурно звено.

(2) Въз основа на отчетите по ал. 1, ръководителят на приемащата дирекция представя на всеки 6 месеца писмен доклад до директора на Института за изпълнение на задължителните изисквания от редовните докторанти.

(3) Оригиналите на писмените отчети, становища, мнения, предложения, препоръки и доклади по чл. 47 и чл. 48 се прилагат към докторантските дела.

Чл. 49. (1) Срокът на обучение за придобиване на образователна и научна степен „доктор” е:

- в редовна форма – до 3 години;
- в задочна форма и дистанционната – до 4 години;
- чрез самостоятелна подготовка – до 3 години;

(2) С рапорт/заявление на докторанта и след положително становище на научния ръководител, научноизследователския отдел и научния съвет на приемащата дирекция, с решение на научния съвет на Института, срокът може да се удължи с до 1 година:

- за военнослужещите – със заповед на министъра на отбраната;
- за цивилните служители и цивилните лица – със заповед на директора на Института.

(3) Срокът на докторантурата по предходната алинея се удължава по изключение, при наличие на основателна причина:

- продължително заболяване;
- майчинство;
- сериозни семейни причини;
- мисия в чужбина за срок не по-малък от три месеца;
- съществена промяна на темата, предмета, обекта на изследване и др.

(4) Дългосрочната командировка в страната или в чужбина до 6 месеца еднократно за целия срок на докторантурата не се счита за основателна причина за удължаване срока на докторантурата или нейното прекъсване.

Чл. 50. Докторантите могат да използват материалната база на Института

в режим, по който тя се ползва от академичния състав, по реда възприет в научноизследователския отдел.

Чл. 51. (1) Научният съвет на Института, по предложение на научния съвет на приемащата дирекция, избира научния ръководител, утвърждава учебния план и ежегодно атестира докторанта чрез утвърждаване на заключението на първичното звено за извършената от него работа и поставената оценка за изпълнение на индивидуалния учебен план върху писмения отчет.

(2) За научен ръководител се избира лице, което отговаря на следните условия:

- да е хабилитирано лице;
- да притежава дълбоки познания и изследователски опит в областта на изследването на докторанта;
- да има участия в изследователски групи или проекти на ведомствено, национално или международно равнище.

Чл. 52. (1) Научният ръководител има следните отговорности:

1. подпомага чрез методическо ръководство и консултации цялостната подготовка на докторанта и разработването на дисертационния му труд;
2. изготвя съвместно с докторанта индивидуалния учебен план;
3. извършва постоянен мониторинг над изпълнението на поставените пред докторанта задачи;
4. съдейства на докторанта в научноизследователската дейност по дисертационната тема;
5. задължително присъства при провеждане на изпита (изпитите) по специалността;
6. отчита прогреса в подготовката на докторанта, изпълнението на индивидуалния учебен план и извършва неговото атестиране;
7. дава аргументирани становища по искания за прекъсване на докторантурата, за прехвърляне на докторанта в друг научноизследователски отдел, респективно – друга приемаща дирекция на Института или друго висше училище, за удължаване срока на докторантурата;
8. подкрепя докторанта в търсенето на научни изследвания и резултати, необходими за постигане на пълнота и качество на неговата разработка;
9. развива с докторанта отношения на равноправни колеги-експерти в дадената научна област;
10. участва с докторанта в съвместни изследователски проекти и изготвяне на съвместни публикации;
11. оказва помощ при написването на научни публикации и при усвояване на уменията за презентирание;
12. предоставя на докторанта информация за възможностите за неговото кариерно развитие и предпочитанията на потребителите на кадри;
13. подпомага докторанта при създаване на приятелства, професионални връзки и важни контакти с други колеги в научната област и с потребителите на кадри;

14. преценява готовността на докторанта за защита на дисертационния труд;

15. задължително участва в заседанието на съвета на приемащата дирекция за предварително обсъждане на дисертационния труд на докторанта;

16. участва в обсъждането на състава на научното жури;

17. носи отговорност пред научните съвети за качеството на цялостната научна и теоретическа подготовка на ръководения от него докторант и за качеството на изследователския продукт.

(2) Ръководителят на научноизследователския отдел:

1. отговаря за цялостната организация на обучението на докторанта;

2. може да предлага смяна на научния ръководител по негова лична молба или по молба на докторанта, след представяне на сериозна и аргументирана мотивация за това искане;

3. извършва постоянен мониторинг върху дейността на научния ръководител и докторанта.

Чл. 53. Докторантите имат право:

1. да удължават и прекъсват докторантурата по уважителни причини (продължително заболяване, майчинство, сериозни семейни причини, мисия в чужбина за срок не по-малък от три месеца и др.) до 1 година – със заповед на министъра на отбраната по предложение на директора на Института (за военнослужещите) или на директора на Института (за цивилните лица), с решение на научния съвет на Института, по молба на докторанта и след положително становище на научния ръководител, на научноизследователския отдел и приемащата дирекция;

2. да преминават от една в друга форма на обучение в докторантура и от една в друга научна организация с решение на научния съвет на Института и заповед на министъра на отбраната или директора на Института, в зависимост от начина на първоначалното зачисляване;

3. да завършват предсрочно обучението при готовност и изявено желание от тяхна страна;

4. да ползват годишен отпуск (за докторантите – военнослужещи) в съответствие с разпоредбите на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и правилника за неговото прилагане;

5. да ползват годишен отпуск (за докторантите – цивилни служители и цивилни лица), съответстващ на разпоредбите на чл. 169, ал. 1-3 от Кодекса на труда;

6. за подготовка на дисертационен труд, съгласно чл. 169, ал. 4 от Кодекса на труда за получаване на образователната и научна степен „доктор“ докторантите, записани в задочна или в докторантура чрез самостоятелна подготовка, имат право еднократно на 6 месеца платен отпуск, а за подготовка на дисертационен труд за получаване на научна степен „доктор на науките“ – 12 месеца. Това право се ползва със съгласието на директора на Института, по обосновано предложение на научния съвет на Института;

7. да ползват ваканция, съгласно чл. 70, ал. 1, т. 11 от Закона за висшето образование, не по-малко от 30 дни в рамките на една учебна година;

8. да участват в научноизследователската дейност на Института по отбрана.

Чл. 54. Докторантите са длъжни:

1. да изпълняват успешно и в срок задачите, възложени в индивидуалния им учебен план;

2. да пазят материално-техническата база на Института;

3. да спазват изискванията на правилниците на Института;

4. да пазят името и издигат престижа на Института;

5. да спазват строго изискванията на Закона за защита на класифицираната информация;

6. да изпълняват в срок задачите, които им се възлагат от техните научни ръководители във връзка с разработването на дисертационния труд;

7. да извършват ежегодни отчети пред първичното звено за изпълнение на индивидуалния им учебен план;

8. да плащат редовно таксите за обучение за придобиване на образователната и научна степен „доктор”, определени с ежегодното Постановление на министерския съвет и съответните заповеди на министъра на отбраната и директора на Института. При просрочване на заплащането на таксата за обучение се налага санкция, определена в заповед на директора на Института за всеки месец от датата на просрочване на заплащането.

Чл. 55. При системно неизпълнение на задълженията по предходния член докторантите могат да бъдат отчислени съгласно чл. 74, ал. 2 от Закона за висшето образование.

Чл. 56. (1) Когато му се налага да отсъства, редовният докторант е длъжен да уведоми лично или по надлежен начин научния си ръководител и да получи чрез него от ръководителя на научноизследователския отдел съответното разрешение.

(2) Когато редовният докторант не се е явил на работното си място в пет последователни работни дни, а задочният, дистанционният и този чрез самостоятелна подготовка не е провел консултации с научния си ръководител в период, по-голям от един месец, се счита, че е напуснал по собствено желание. Научният ръководител докладва на ръководителя на научноизследователския отдел, а той по команден ред прави писмен доклад до директора на Института за самоволното напускане на докторанта.

(3) Самоволно напусналият докторант или докторант, който не е разработил индивидуален учебен план в срок, докторант системно не заплаща таксата за обучение в определените срокове и докторант, доброволно подал рапорт/заявление за предсрочно напускане, се отчислява с решение на Научния съвет на Института и заповед на директора на Института без право на защита. Директорът на Института по отбрана уведомява министъра на отбраната за отчисляването на докторантите, зачислени с министерска заповед.

Чл. 57. (1) Докторант, който не е изпълнил дейностите по обучението или не е положил успешно изпитите, определени в индивидуалния учебен план или не е подготвил в значителна степен дисертационен труд, се отчислява от докторантура без право на защита.

(2) Първичното звено взема решение в случаите на алинея 1, като го предлага на Съвета на приемащото структурно звено за разглеждане и се утвърждава от Научния съвет на Института.

Глава пета

ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОННИ ТРУДОВЕ

Чл. 58 (1) Докторантът придобива право на защита след изпълнение на дейностите по обучението, успешно полагане на изпитите, определени в индивидуалния учебен план, и подготвен в значителна степен дисертационен труд. В срок до един месец след изтичането на срока на обучение научноизследователския отдел предлага на научния съвет на дирекцията докторантът да бъде отчислен с право или без право на защита. Научният съвет на дирекцията внася за разглеждане предложението в Научния съвет на института.

(2) Научният съвет на института се произнася с решение по предложението на научния съвет на дирекцията на първото си заседание след внасяне на предложението.

(3) Докторантите, се отчисляват със заповед на директора на Института, след предложение от Научния съвет на Института по предходната алинея.

(4) Правото на защита може да бъде упражнено в срок, не по-късно от 5 години от решението на научния съвет на института.

Чл. 59. (1) До защита на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" се допуска докторант, който е отчислен с право на защита и отговаря на минималните национални изисквания.

(2) Докторантът в едномесечен срок от датата на отчисляването писмено докладва за готовността си за защита на научния си ръководител и му представя дисертационния си труд. Докторантът представя:

1. дисертационен труд – отпечатан на хартиен носител (в папка или спирала), формат А4 в 2 екземпляра и на електронен носител на български език;
2. автореферат – отпечатан на хартиен носител (в папка или спирала), формат А4 в 2 екземпляра и на електронен носител на български език.

(3) Дисертационният труд трябва да съдържа:

1. заглавна страница;
2. съдържание;
3. увод;
4. изложение;
5. заключение – резюме на получените резултати с декларация за оригиналност;
6. библиография.

(4) Авторефератът трябва да съдържа:

1. заглавна част. В нея се включват сведения, отразени на първата страница на корицата:

- наименование и емблема на Института;
- трите имена на автора;
- наименование на темата;
- наименование на специалността;
- наименование на образователната и научна степен за която се представя дисертацията;
- фамилията и инициалите на научния ръководител с научна степен и академична длъжност (научно звание).

2. същинска реферативна част. В тази част се излага съдържанието на дисертацията. Тя включва текст, а при необходимост формули, таблици илюстрации (фигури, схеми, таблици и др.). Същинската реферативна част се състои от не по-малко от три самостоятелни раздела:

- в първия се дава обща характеристика на съдържанието на дисертацията;
- във втория се излага съдържанието на дисертацията по структурни елементи;
- в третия се привежда общото заключение, което включва основни изводи и предложения.

3. справочна част. Тя съдържа:

- сведенията, дадени на обратната (втората) страница на обложката (водещата организация, научния ръководител, датата на защитата);
- списък на публикуваните научни работи на докторанта – помества се в края на автореферата;
- данни за дисертационния труд (брой на: страниците; илюстрациите; приложенията; литературните източници; схемите, фигурите и чертежите).

(5) Научният ръководител преценява готовността за защита, като е длъжен да се произнесе в едномесечен срок от представянето на дисертационния труд.

Чл. 60. (1) При положителна оценка на готовността на докторанта за защита на дисертационния труд, научният ръководител писмено предлага на ръководителя на приемащото структурно звено (директора на научната дирекция) процедура за предварително обсъждане.

(2) При отрицателна оценка на готовността на докторанта за защита на дисертационния труд, научният ръководител определя едномесечен срок за представяне на преработен и допълнен дисертационния труд, като уведомява писмено ръководителя на приемащото структурно звено (директора на научната дирекция).

(3) При не произнасяне от научният ръководител в едномесечния срок по чл. 59, ал. 5 или в случай на отрицателна оценка, научният ръководител не е определил срок за отстраняване на недостатъците и представяне повторно на дисертационния труд, докторантът може да отнесе въпроса за разглеждане пред съвета на научноизследователския отдел, който се произнася окончателно за готовността за защита.

(4) Писмените доклади на докторанта по чл. 59 и писмените предложения

на научния ръководител по предходните алинеи се прилагат в съответното докторантско дело.

Чл. 61. След положително решение на съвета на научноизследователския отдел за готовността за защита, в едномесечен срок ръководителят на приемащото структурно звено насрочва заседание на Научния съвет на дирекцията, на който се взема решение за:

1. дата, място и час на провеждане на предварителното обсъждане;
2. определяне на двама предварителни рецензенти;
3. хабилитирани лица, с които да бъде разширено еднократно на приемащото структурно звено за обсъждане на дисертационния труд, при което общият брой професори и доценти от научната област на докторантурата да бъде не по-малък от 5. По време на заседанието се води протокол.

Чл. 62. В едноседмичен срок при необходимост от еднократно разширяване на съвета на дирекцията, неговият ръководител съгласувано с научния секретар, изготвя заповед на директора на Института, за еднократно разширяване на съвета на дирекцията с хабилитирани лица за предварително обсъждане на дисертационния труд.

Чл. 63. (1) В определеното време и място, след уточняване на присъствието (най-малко 2/3 от неговите членове, които са хабилитирани или имат научна степен), се провежда заседание на научния съвет на дирекцията в следния ред:

1. председателят на съвета представя кандидата;
2. научният ръководител докладва за работата на докторанта;
3. докторантът представя научната цел, научните задачи, кратка структура на дисертационния труд и обосновава основните научни резултати;
4. рецензентите прочитат своите рецензии;
5. присъстващите задават въпроси към докторанта и рецензентите;
6. докторантът и рецензентите отговарят на въпросите;
7. членовете на съвета се изказват;
8. членовете на съвета гласуват научните и научно-приложните резултати;
9. членовете на съвета вземат решение за допускане на докторанта до защита пред научно жури;
10. при положително становище по т. 9 се взема решение за предложение пред научния съвет на Института за членове на научното жури, като се предвиди и по един вътрешен и външен за Института резервен член;
11. при наличие на интердисциплинарна тема, най-малко един член на журито трябва да бъде от другата научна област, към която дисертационният труд има отношение.

(2) Научният ръководител и докторантът задължително участват в обсъждането на състава на научното жури и могат да дават свои предложения за членове.

(3) При отрицателно решение относно допускането до защита пред научно жури, се определя двумесечен срок за повторно провеждане на заседание на научния съвет на дирекцията в същия състав и по реда на ал. 1.

Решението на съвета от това заседание е окончателно.

(4) Ръководителят на приемащата дирекция представя доклад до председателя на научния съвет на Института за взетите решения по ал. 1 и ал. 3.

Чл. 64. (1) В 15-дневен срок от заседанието на научния съвет на дирекцията по предходния член, докторантът подава до директора на Института рапорт (от военнослужещ) или заявление (от граждански служител или гражданско лице) за официална защита пред научно жури със следните документи:

1. протокол от заседанието (разширения съвет) на научно-изследователската дирекция;

2. дисертация – във вид на книга в 3 екземпляра (формат А4), на български език;

3. автореферат – на хартиен носител в 3 екземпляра (формат А5), на български език;

4. дисертация и автореферат – на електронен носител в два екземпляра, на български език;

5. диплома за завършено висше образование (копие);

6. диплома за завършена военна академия (копие – ако има);

7. заповед на министъра на отбраната за зачисляване в докторантура (копие);

8. заповед на директора на Института за зачисляване в докторантура (копие);

9. заповед на директора на Института за отчисляване от докторантура с право на защита (копие);

10. протокол от изпита/изпитите по специалността (съгласно „Индивидуалния учебен план”);

11. удостоверение или друг документ за завършен курс по Методика на научните изследвания (съгласно „Индивидуалния учебен план”);

12. приходен касов ордер за платена такса за докторантура (копие);

13. свидетелство/удостоверение за професионална квалификация (копие – ако има);

14. списък на научните публикации по темата на дисертацията;

15. свитък с копия от научните публикации – общо ... листа (в 1 папка);

16. творческа автобиография;

17. справка за научните и научно-приложните резултати.

(2) Документацията по предходната алинея, попълнена с документи от докторантските дела, се получава и съхранява за времето на процедурата в приемащото структурно звено.

Чл. 65. (1) Оценяването на дисертационни трудове се осъществява от научно жури, което се избира по научни области, направления и специалности.

(2) Научният съвет на Института, в едномесечен срок от предложението на научния съвет на дирекцията, определя научното жури и прави предложение до директора на Института за състава, резервните членове, както и дата на защитата.

(3) За членове на научното жури по ал. 1 не могат да бъдат избирани лица:

1. които имат конфликт на интереси по смисъла на § 1, т. 2а от допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ с кандидат за придобиване на научна степен или за заемане на академична длъжност или за които са налице ограниченията по чл. 33 на ЗРАСРБ;

2. които са свързани лица по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ с кандидат за придобиване на научна степен или за заемане на академична длъжност;

3. за които е доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове;

4. които са освободени от академична длъжност на основание чл. 35, ал. 1, т. 2 на ЗРАСРБ;

5. които са били членове на научното жури по предходните две последователни процедури за защита на дисертационен труд и/или за заемане на академична длъжност в едно и също професионално направление, в съответното висше училище или научна организация, в случаите, когато има достатъчно хабилитирани лица в това професионално направление.

(4) Обстоятелствата по ал. 3, т. 1 - 4 се установяват с декларация от всеки член на научното жури, а по ал. 3, т. 5 се установяват от съответното висше училище или научна организация.

(5) По искане на кандидата за придобиване на научна степен до научния съвет един член на журито се заменя с друг от съответната квота за вътрешни или външни членове по реда за избор на останалите членове на журито. Искането може да бъде направено само веднъж.

(6) При провеждане на процедури, съдържащи класифицирана информация, членовете на журито трябва да имат разрешение за достъп до класифицирана информация с ниво не по-ниско от нивото на класификация на дисертационния труд.

(7) Материалите, съдържащи класифицирана информация по процедурата не се публикуват в Интернет.

Чл. 66. Директорът на Института, определя със заповед състава на научното жури въз основа на предложението по чл. 65, ал. 2 в срок не по-късно от 14 дни от получаването му. Със заповедта се определя и датата на защитата и техническият сътрудник по време на заседанията на журито.

Чл. 67. Директорът на Института, чрез приемащото структурно звено съвместно с научния секретар на института, уведомява писмено членовете на научното жури за техния избор и информация за процедурата – тема, кандидат, дата, час, място на заседанията и др.

Чл. 68. (1) Научното жури за защита на дисертационни трудове за получаване на образователната и научна степен „доктор” се състои от пет хабилитирани лица в съответната научна област или научни области по темата на дисертацията, от които най-малко трима са външни за Института. Най-малко един от членовете на журито трябва да бъде професор.

(2) Най-малко един от членовете на журито трябва да бъде от научноизследователския отдел на докторанта. Научният ръководител на докторанта не може да бъде член на научното жури.

(3) Журито провежда две заседания.

(4) Приемашото структурно звено осигурява място на заседанията, мултимедия, необходимата документация и технически сътрудник, който протоколира заседанията на научното жури.

(5) Протоколите по предходната алинея се подписват от председателя на научното жури и протоколчика и се предават за съхранение в Регистратурата на Института, а копия от тях се прилагат в докторантското дело.

Чл. 69. (1) Първото закрито заседание на научното жури се провежда не по-късно от един месец от избора си (от датата на заповедта на директора на Института).

(2) Директорът на Института (неговият заместник или научния секретар) представя избраните членове на журито, запознава ги с процедурата и с изискванията на настоящия правилник.

Чл. 70. (1) На своето първо заседание научното жури:

1. избира един от членовете си за председател (от представителите на Института).

2. взема решение за допускане на оценка на дисертационния труд само на кандидатите, които отговарят на минималните национални изисквания.

(2) Под ръководството на своя председател, журито се запознава с предоставената документация и в края на заседанието, избира от своите членове двама рецензенти, един, от които е външен за Института, които изготвят рецензии. Останалите трима членове изготвят становища.

(3) Всички решения журито взема с явно гласуване и обикновено мнозинство и се оформят в протокол. Протоколът съдържа като своя неразделна част мотивите за приемането на съответното решение, включително относно:

1. резултатите на кандидата, неговия научен принос, оригиналност на представените трудове и достоверност на представените научни данни;

2. отговорите на кандидата на бележките, посочени в рецензиите и становищата, както и на отправените към него въпроси;

3. мотиви относно приемането или неприемането на становището на кандидата в случаите, когато научното жури установи или се получи писмен сигнал за плагиатство, който не е анонимен и е мотивиран.

(4) Когато при оценяването за съответствие с минималните национални изисквания, както и оценяването на дисертационния труд, член на научното жури установи или се получи писмен сигнал за плагиатство, който не е анонимен и е мотивиран, научното жури задължително се произнася с решение относно наличието или липсата на плагиатство в дисертационния труд по ред, установен в „Правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство” и съгласно „Процедурни методи и средства за проверка на оригиналността и автентичността на дипломни и дисертационни работи в институт по отбрана „Професор Цветан Лазаров”. В тези случаи, преди да се произнесе, научното жури дава възможност на кандидата да представи своето становище.

(5) При постъпил сигнал за плагиатство в започнала процедура за

оценяване, последната не може да бъде прекратена поради оттегляне на документите на кандидата.

Чл. 71. (1) Членовете на журито, в тримесечен срок от избирането си (от датата на заповедта на директора на Института), изготвят на хартиен и електронен носител две рецензии и три становища.

(2) Рецензиите (Приложение № 4) и становищата (Приложение № 5) на хартиен и електронен носител се изготвят на български език и на един от езиците, които традиционно се ползват в съответната научна област в един екземпляр, задължително завършват с положителна или отрицателна оценка и се депозират в регистратурата на Института.

(3) Рецензиите, становищата и авторефератът на дисертационния труд се предават в регистратурата и се прилагат към докторантските дела. Същите, ако не съдържат класифицирана информация, се публикуват на Интернет страницата на Института.

(4) Рецензиите и становищата, резюметата на рецензираните публикации и авторефератите се публикуват на публичен достъп на интернет страницата на Института на български език и на един от езиците, които традиционно се ползват в съответната научна област. Публичният достъп на материалите се запазва най-малко 5 години след приключване на процедурата.

Чл. 72. (1) В едномесечен срок след публикуването на рецензиите, становищата и автореферата на дисертационния труд, или от завеждането им в регистратурата за класифицирана информация на Института – за тези, съдържащи класифицирана информация, журито провежда своето второ открито заседание за защита на дисертационния труд, на датата определена със заповедта на директора на Института или на не по-късна от нея дата, определена с решение на журито на първото му заседание.

(2) Дирекция “Административно и финансово осигуряване” публикува в Интернет страницата на Института обява за провеждане на заседанието на журито по публичната защита на дисертацията.

(3) При провеждане на процедури, съдържащи класифицирана информация, заседанията на съответните журита са закрити, не се обявяват в Интернет и се прилагат изискванията на Закона за защита на класифицираната информация.

Чл. 73. (1) Не могат да се провеждат заседания на журито в намален състав. Отказът от участие в заседание или отказът за полагане на подпис от член на журито в протокола се установява с подписите на присъстващите членове на журито и не е основание за спиране на процедурата.

(2) Решенията на журито може да се вземат и неприсъствено, като в тези случаи обсъждането и гласуването се извършват чрез съответните технически средства, съгласно чл. 3, ал. 3.

(3) При физическа невъзможност за присъствие или за участие неприсъствено на член на журито на заседанията, научното жури се попълва с резервния си член, който изпълнява задълженията на титуляра по процедурата.

(4) На заседанието задължително присъства научният ръководител на докторанта.

Чл. 74. На откритото заседание за защита на дисертационния труд пред научното жури протича в следния ред:

1. председателят на журито запознава присъстващите с процедурата и представя докторанта;
2. докторантът прави кратко изложение на основните резултати от дисертационния труд;
3. председателят на научното жури представя рецензиите и становищата на журито;
4. членовете на журито и всеки от присъстващите на публичната защита могат да задават въпроси към докторанта;
5. след изслушване на отговорите на въпросите, председателят на журито дава думата на желаещите от присъстващите и на членовете на журито за изказвания;
6. всеки член на научното жури публично обявява своята оценка – положителна или отрицателна (оценките може да не съвпадат с оценките от рецензиите и становищата);
7. председателят на журито обобщава оценките на членовете на журито и публично обявява резултата от защитата.

Чл. 75. (1) За успешно защитена се смята дисертация, получила на защитата най-малко три положителни оценки от членовете на журито.

(2) Неуспешно защитената дисертация се връща за преработване.

(3) Ако кандидатът желае, подава рапорт (от военнослужещите) или заявление (от цивилните служители и цивилните лица) до директора на Института и не по-късно от една година от датата на връщането се открива нова процедура за защита. Втората процедура за защита е окончателна и се финансира от кандидата.

Чл. 76. Образователната и научна степен „доктор” се придобива от деня, в който дисертационният труд е защитен успешно.

Чл. 77. Процедурата за придобиване на научната степен „доктор на науките” е аналогична на тази за придобиване на образователната и научна степен „доктор” чрез самостоятелна подготовка със следните особености:

1. научната степен „доктор на науките” се присъжда на лице, което притежава образователна и научна степен „доктор” и отговаря на съответните минимални национални изисквания, съгласно Приложение № 1;
2. за придобиване на научната степен „доктор на науките” лицето по т. 1 трябва да защити дисертационен труд при условията и по реда на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България и настоящия правилник;
3. дисертационният труд по т. 2 трябва да съдържа теоретични обобщения и решения на големи научни или научноприложни проблеми, които съответстват на съвременните постижения и представляват значителен и оригинален принос в науката;
4. дисертационният труд по т. 2 се подготвя самостоятелно и не може да повтаря буквално темата и значителна част от съдържанието на представения за

придобиване на образователната и научна степен „доктор“;

5. военнослужещите и цивилните служители могат да кандидатстват за придобиване научна степен „доктор на науките“ след разрешение от министъра на отбраната;

6. кандидатите подават рапорт/заявление по команден ред за получаване на разрешение от министъра на отбраната, към който/което прилагат:

– кадрова справка, изготвена от кадровия орган по местослужене (за военнослужещи) / биографична справка, изготвена от орган на личния състав по месторабота (за цивилни служители);

– копие на дипломата за придобита образователна и научна степен „доктор“;

– удостоверение за признати образователна и научна степен, ако дипломите са издадени от чуждестранно висше училище;

– справка за научните публикации на кандидата;

– обосновано становище за необходимостта от придобиването на научна степен „доктор на науките“ от съответния командир / началник / ръководител;

7. за разкриване на процедура за защита кандидатът предлага за обсъждане в научния съвет на дирекцията на Института дисертационният труд и авторефератът чрез рапорт/заявление, към което се прилагат:

– служебна бележка за получено разрешение от министъра на отбраната;

– кадрова справка, изготвена от кадровия орган по местослужене, а за цивилните служители - биографична справка, изготвена от орган на личния състав по месторабота;

– копие на дипломата за придобита образователна и научна степен „доктор“;

– удостоверение за признати образователна и научна степен, ако дипломите са издадени от чуждестранно висше училище;

– справка за научните публикации на кандидата;

– други документи, удостоверяващи интересите и постиженията на кандидата в съответната научна област и удостоверяващи че кандидата отговаря на съответните минимални национални изисквания;

– копие от документите по атестирането, заверени от съответния орган по личния състав.

8. след провеждане на обсъждането в присъствието на кандидата, ако първичното звено одобри неговата работа и установи, че е подготвил дисертационния си труд, ръководителят на първичното звено предлага на съвета на приемащото структурно звено да открие процедура за предварително обсъждане на представения дисертационен труд. Предложението съдържа информация за дата, час, място и разширяване на звеното при необходимост;

9. след провеждане на процедурата за предварително обсъждане, кандидатът представя документите по т. 7, като се добавят протокол от съвета (разширения съвет) на приемащото структурно звено, допълнителни дипломи и други документи, изразяващи интересите на кандидата. Дисертацията и

авторефератът (в обем до 60 страници) се представят в 3 книжни екземпляра, а на електронен носител – в 7 екземпляра;

10. научното жури се състои от седем хабилитирани лица;

11. най-малко трима от членовете на журито са професори;

12. най-малко четирима от членовете на журито са външни за Института;

13. трима от членовете на журито изготвят рецензии, а останалите – становища;

14. две от рецензиите са от професори;

15. най-малко една от рецензиите е от външно за Института лице;

16. за успешно защитена се смята дисертация, получила на защитата най-малко четири положителни оценки;

17. при равни други условия лицата, придобили научна степен „доктор на науките”, ползват предимство при заемане на академичните длъжности по Закона за развитието на академичния състав в Република България.

Чл. 78. (1) Образователната и научна степен „доктор” и научната степен „доктор на науките” се удостоверяват с диплома издадена на български език от Института, по единен образец утвърден от министъра на образованието и науката в седемдневен срок от деня на придобиване на съответната научна степен.

(2) При изявено искане от лицето се издава и приложение на английски език.

(3) В тридневен срок, дипломата се изпраща в Министерството на образованието и науката за регистриране.

(4) Институтът изпраща в Националния център за информация и документация в електронен и печатен вариант информация за защитените докторски дисертации, заедно с копие от тях (ако не съдържат класифицирана информация), авторефератите на дисертациите и другите документи съгласно чл. 3, ал. 5.

Чл. 79. Редовните докторанти, защитили в срок дисертациите си, се назначават на длъжност „асистент” в Института.

Чл. 80. (1) Лицето, получило диплома за научна степен, докладва на прекия си началник/ръководител, показва оригинала и му предоставя две копия на дипломата – по едно за личното дело и за финансовата служба.

(2) Началникът/ръководителят извършва доклад в докладната книга и прилага двете копия на дипломата.

(3) Дирекция “Административно и финансово осигуряване” въвежда информацията в базата данни на „Автоматизираната система за управление на човешките ресурси”.

Глава шеста КОНТРОЛ

Чл. 81. (1) Директорът на Института по отбрана лично или чрез научния секретар на Института и директорите на дирекции осъществява контрол за спазването на законовите изисквания по процедурите за придобиване на научни

степени в Института.

(2) За всички открити и неприключили процедури за придобиване на научни степени, контролът е само за процедурни нарушения и се осъществява:

1. постоянно от научния секретар на Института;
2. чрез извършване на проверки по собствена инициатива;
3. чрез извършване на проверки по получен сигнал на заинтересована страна.

(3) Сигналът по ал. 2, т. 3 трябва да съдържа:

1. името и адреса на подателя;
2. описание на нарушенията по провежданата процедура;
3. посочване на доказателствата, които ги подкрепят.

(4) Сроктът за подаване на сигнала за участници в процедурата е три дни от узнаване на обстоятелството, а за трети лица – седем дни от публикуване на информацията в „Държавен вестник”, съответно на Интернет страницата на Института.

(5) Директорът на Института назначава проверка и се произнася в 14-дневен срок от получаване на сигнала.

(6) При проверката се проверява цялата процедура, независимо от посоченото в сигнала. Проверката завършва с констатации за редовността на всеки отделен етап на процедурата.

Чл. 82. (1) В случай на констатирано нарушение, директорът на Института има право със заповед да спре защитата на дисертацията, като в заповедта се посочва срок за отстраняване на нарушението.

(2) Спирането е еднократно и за срок до един месец.

(3) Лицето, допуснало нарушението е длъжно да отстрани констатираното нарушение и да представи доказателства за това в срока по ал. 2.

(4) След отстраняване на нарушението, процедурата за придобиване на научна степен се възобновяват със заповед на директора на Института.

Чл. 83. Сигнали за нарушения по всички открити и неприключили процедури за придобиване на научни степени могат да се подават и до министъра на образованието и науката, като се спазват изискванията на чл. 30 и чл. 31 на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

Чл. 84. (1) Всички актове на органите на Института във връзка с придобиването на научна степен могат да се обжалват по реда и условията на чл. 32 на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

(2) Обжалването на актовете по ал. 1 не спира изпълнението им.

Чл. 85. (1) Отнема се придобитата научната степен на лице, когато бъде доказано по законоустановения ред плагиатство или недостоверност на представените научни данни в научните трудове, въз основа на които е придобило или е участвало в процедура за придобиване на научна степен.

(2) Отнемането на научна степен се осъществява със заповед на директора на Института по предложение на научния съвет.

(3) Всички лични права на лицето по ал. 1, произтичащи от научната степен, се смятат за отменени.

Глава седма

ОТЧЕТ И ДОКУМЕНТАЦИЯ

Чл. 86. (1) Институтът организира отчета и водене на документацията по докторските програми в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България, Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите (и научните организации) училища, Закона за защита на класифицираната информация и правилника за прилагането му, Ръководството за организация на документалната сигурност в Българската армия, Инструкцията за деловодната дейност и документооборота в администрацията на Министерството на отбраната, Инструкцията за деловодната дейност и документооборота в регистратурите за класифицирана и неклассифицирана информация на Института по отбрана и настоящия правилник.

(2) Документите, които издава Института, са:

1. диплома за придобита образователната и научна степен „доктор” на български език;
2. диплома за придобита научна степен „доктор на науките” на български език;
3. европейско дипломно приложение на английски език – при заявено искане от лицето;
4. уверение;
5. удостоверение за участие в научни конференции на Института;
6. други документи, отразяващи спецификата на обучението.

(3) Отчетът и регистрирането на документите, които издава Институтът по отношение на докторантурата, се организират от дирекция “Административно и финансово осигуряване” и приемащото структурно звено, съвместно с научния секретар на Института. В Института се водят:

1. главна книга за докторантурата в Института;
2. книга за регистриране на издаваните дипломи;
3. протоколна книга за регистриране на оценките от изпитите по специалността;
4. книга за регистриране на издаваните свидетелства, удостоверения и други документи.

(4) Документите по ал. 3 се съхраняват безсрочно.

(5) Институтът поддържа в информационната система за поддържане и управление качеството на обучението информация за издаваните документи и предоставя в Министерството на образованието и науката необходимите данни за Националния регистър на дипломите за висше образование.

Чл. 87. Личното докторантско дело съдържа:

1. рапорт/заявление и комплекта документи към него по чл. 9, ал.3, чл. 27, ал. 1 и чл. 37, ал. 2 от настоящия правилник.
2. заповед на министъра на отбраната за зачисляване в докторантура

(копие).

3. заповед на директора на Института за зачисляване в докторантура (копие).

4. финансови документи, удостоверяващи платена такса за обучението (копия).

5. договор на докторантите за обучение срещу заплащане (копие).

6. протоколи за издържани изпити по специалността.

7. удостоверение или друг документ за завършен курс по Методика на научните изследвания (копие).

8. индивидуален учебен план (оригинал).

9. лични отчети за изпълнението на индивидуалния учебен план (оригинали).

10. свидетелства и удостоверения за завършени курсове и придобита професионална квалификация през периода на обучението в докторантура, ако има (копия).

11. препис-извлечение от протокола на научния съвет на дирекцията за предварителното обсъждане на дисертационния труд.

12. заповед на директора на Института за отчисляване от докторантура (копие).

13. заповед на директора на Института за определяне на научното жури и защита на дисертационния труд (копие).

14. протоколите от работата на научното жури;

15. други документи, свързани с докторантурата.

Чл. 88. В дирекция “Административно и финансово осигуряване” се подготвят справки за докторанти на Института до 5 години след завършване на обучението им и отговори на жалби, възражения и молби, изискващи решаване в правомощията на Института.

Чл. 89. (1) Приемащото структурно звено съвместно с научния секретар на Института подготвя протоколите за изпитите по специалността.

(2) Изпитният протокол, попълнен и подписан от членовете на комисията, се предава в регистратурата от председателя на изпитната комисия, който вписва оценките в книгата за регистриране на оценките от изпитите по специалността.

Чл. 90. (1) Дирекция “Административно и финансово осигуряване” съвместно с научния секретар подготвя данните за попълване на дипломите и приложенията към тях, организира надписването им и носи отговорност за правомерното им издаване.

(2) Дипломата за образователната и научна степен „доктор” и научната степен „доктор на науките” и нейния дубликат се подписва от директора на Института и се подпечатва с печат с изображение на държавния герб (гербов).

(3) При получаване на дипломите, докторантите се подписват в книгата за регистриране на издаваните дипломи.

Чл. 91. (1) Академична справка и дубликати на диплома, на Европейско дипломно приложение, на свидетелство и на удостоверение се издават след плащане на такса в размер, определен със заповед на директора на Института.

(2) Документите по ал. 1, с изключение на дубликатите, се подписват от директора на Института след съгласуване с научния секретар на Института и се подпечатват с печат на Института по отбрана.

Чл. 92. Научният секретар на Института по отбрана съвместно с приемащото структурно звено:

1. контролира данните за докторантурата, въведени от научно-изследователските отдели в информационната система за поддържане и управление качеството на обучението и своевременно ги подава в Министерството на образованието и науката в съответствие със Закона за висшето образование;

2. създава и поддържа електронна база данни за докторантския състав на Института, процедурите по придобиване на научни степени и други – в реално време;

3. поддържа в интернет страницата на Института „Институтски център за обучение по докторски програми”;

4. изпраща ежегодно, през месец декември, в Министерството на отбраната на Република България броя на местата за прием по държавна поръчка на докторанти през следващата учебна година, във връзка с разработването на проект на „Решение на Министерския съвет за определяне броя на приеманите обучаеми във висшите училища”. Същите се определят по форми на обучение с решение на научния съвет на Института;

5. ежегодно, до 1 март изготвя и изпраща в Министерството на отбраната на Република България „Анализ на състоянието на обучението в докторантура в Института по отбрана”;

6. ежегодно изготвя и изпраща в МОН „Сведение за броя на докторантите в Института по отбрана по специалности”;

7. ежегодно, през януари, попълва електронен статистически формуляр „Отчет за докторантите по състояние към края на календарната година” и го изпраща по Интернет в Националния статистически институт;

8. периодично изготвя справки, отчети и информация за докторантите за нуждите на Министерството на отбраната на Република България, Министерството на образованието и науката, Националния статистически институт, Националната агенция за оценяване и акредитация и Института.

Чл. 93. Документацията, съдържаща класифицирана информация, се съхранява в Регистратурата за класифицирана информация на Института и при провеждане на процедурите, описани в настоящия правилник, се получава, предоставя и връща обратно лично от автора или упълномощено от него лице.

Чл. 94. Документацията, не съдържаща класифицирана информация (докторантски дела, дисертации, автореферати на хартиен и електронен носител и др.), се получава от Регистратурата за неклассифицирана информация на Института и за срока на докторантурата се съхранява в приемащото структурно звено.

Чл. 95. След приключване на процедурите по придобиване на научни степени, документацията по предходния член се връща в Регистратурата за неклассифицирана информация на Института.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на Закона за развитие на академичния състав:

1. „Първично звено” е научноизследователският отдел в Института по отбрана.

2. „Приемащо структурно звено” е дирекция в Института по отбрана, осъществяваща научноизследователска, научноприложна и опитно-конструкторска работа.

§ 2. „Възлагаща” се смята организацията (институцията), подала заявки с теми за обучение на докторанти и за чиято нужда се обучават докторантите.

§ 3. „Докторска програма” е акредитирана програма на Института в област на висшето образование за провеждане на обучение на докторанти.

§ 4. „Цивилни лица” са гражданите извън системата на министерството на отбраната на Република България.

§ 5. Професионалните направления и научните области по смисъла на настоящия правилник се определят съответно на областите на висшето образование и професионалните направления, определени с Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 на МС от 24.06.2002 г. (Обн., ДВ, бр. 64 от 2002 г.).

§ 6. „Основен трудов договор” е трудовият договор за неопределено време, сключен на основание чл. 67, ал. 1, т. 1 от Кодекса на труда.

§ 7. „Частен интерес” е всеки интерес, който води до облага от материален или нематериален характер за член на жури или за свързани с него лица, включително всяко поето задължение.

§ 8. Всички обявления в интернет страница по настоящия правилник съдържат и дата на публикуване. Датата трябва да съвпада с датата на публикуване в „Държавен вестник”. Когато информацията се публикува само в Интернет страница, за достоверността на съдържанието и датата се съставя протокол, подписан от председателя на научното жури, председателя на научния съвет и поне един кандидат в процедурата.

§ 9. При провеждане на процедури, съдържащи класифицирана информация, заседанията на съответните органи са закрити и се прилагат изискванията на Закона за защита на класифицираната информация.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 10. Настоящият правилник е разработен на основание чл. 9, ал. 3, т. 6, чл. 21, ал. 1, т. 2 и 3, чл. 30, ал. 1, т. 14, чл. 46 и §1 от Закона за висшето образование, § 10 от Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, чл. 26, т. 15, чл. 94, ал. 1 и 2, чл. 95, ал. 6 и чл. 238, ал. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, чл. 113, чл. 119 ал. 3, чл. 120 от Правилника за прилагане на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Закона за защита на

класифицираната информация, Закона за задължителното депозиране на печатни и други произведения, Правилника за дейността на Националната агенция за оценяване и акредитация, Кодекса на труда, Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища, Правилника за атестиране на академичния състав на Института по отбрана, Правилника за устройството и дейността на Института по отбрана.

§ 11. Всички права на лицата, като заплащане, предимство при участие в конкурси и други, свързани с научните степени и научните звания, придобити при условията и по реда на отменения Закон за научните степени и научните звания, се запазват.

§ 12. Лицата, придобили научни степени и научни звания при условията и по реда на отменения Закон за научните степени и научните звания, запазват научните степени и научните си звания и след като престанат да заемат научни или академични длъжности.

§ 13. В съответствие с § 40 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за развитието на академичния състав в Република България (обн. - ДВ, бр. 30 от 2018 г., в сила от 04.05.2018 г.), откритите и незавършили до влизането в сила на този закон процедури за придобиване на образователна и научна степен се довършват по действащия към момента на откриване на процедурата Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени в Институт по отбрана „Професор Цветан Лазаров”.

§ 14. Правилникът за условията и реда за придобиване на научни степени в Института по отбрана е приет на заседание на Научния съвет на Института с Протокол № 3 от 10.10.2011 г. и влиза в сила от датата на обявяването му със заповед на директора на Института.

§ 15. Измененията на този правилник са приети на заседание на Научния съвет с Протокол № 29 от 26.06.2017 г. и влизат в сила от деня на обявяването му със заповед на директора на Института по отбрана.

§ 16. Измененията на този правилник са приети на заседание на Научния съвет с Протокол № 46 от 23.10.2018 г. и влизат в сила от деня на обявяването му със заповед на директора на Института по отбрана.

§ 17. Измененията на този правилник са приети на заседание на Научния съвет с Протокол № 57 от 21.01.2020 г. и влизат в сила от деня на обявяването му със заповед на директора на Института по отбрана.

§ 18. Измененията на този правилник са приети на заседание на Научния съвет с Протокол № 83 от 30.11.2022 г. и влизат в сила от деня на обявяването му със заповед на директора на Института по отбрана.

Приложение № 1

МИНИМАЛНИ НАЦИОНАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ НАУЧНАТА
ДЕЙНОСТ

Област 5. Технически науки

Професионално направление 5.1. Машинно инженерство, 5.2. Електротехника, електроника и автоматика, 5.3. Комуникационна и компютърна техника, 5.4. Енергетика, 5.5. Транспорт, корабоплаване и авиация, 5.6. Материали и материалознание, 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, 5.8. Проучване, добив и обработка на полезни изкопаеми, 5.9. Металургия, 5.10. Химични технологии, 5.11. Биотехнологии, 5.12. Хранителни технологии, 5.13. Общо инженерство

Таблица 1. Минимални изисквани точки по групи показатели образователна и научна степен „доктор“ и научна степен „доктор на науките“

Група от показатели	Съдържание	Доктор	Доктор на науките	
А	Показател 1	50	50	
Б	Показател 2	-	100	
В	Показатели 3 или 4	-	-	
Г	Сума от показателите от 5 до 11	30	100	
Д	Сума от показателите от 12 до 15	-	100	
Е	Сума от показателите от 16 до края	-	-	

Таблица 2. Брой точки по показатели

Група от показатели	Показател	Брой точки
А	1. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"	50
Б	2. Дисертационен труд за присъждане на научна степен "доктор на науките"	100

В	3. Хабилизационен труд - монография	100
	4. Хабилизационен труд - научни публикации (не по-малко от 10) в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	60/n за всяка публикация
Г	5. Публикувана монография, която не е представена като основен хабилизационен труд	30
	6. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" или за присъждане на научна степен "доктор на науките"	30
	7. Научна публикация в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	40/n или разпределени в съотношение на базата на протокол за приноса
	8. Научна публикация в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове	20/n или разпределени в съотношение на базата на протокол за приноса
	9. Публикувана глава от колективна монография	10/n
	10. Реализирани авторски проекти в областта на архитектурата или дизайна	30/n
	11. Водеща (самостоятелна) творческа изява в областта на архитектурата или дизайна	35
Д	12. Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове	10
	13. Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране	3
	14. Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране	2
	15. Рецензии за реализирани авторски продукти в специализирани издания в областта на архитектурата или дизайна	10
Е	16. Придобита научна степен "доктор на науките"	40

17. Ръководство на успешно защитил докторант (n е броят съръководители на съответния докторант)	40/n
18. Участие в национален научен или образователен проект	10
19. Участие в международен научен или образователен проект	20
20. Ръководство на национален научен или образователен проект	20
21. Ръководство на международен научен или образователен проект	40
22. Привлечени средства по проекти, ръководени от кандидата	1 точка за всеки 5000 лв.
23. Публикуван университетски учебник или учебник, който се използва в училищната мрежа	40/n
24. Публикувано университетско учебно пособие или учебно пособие, което се използва в училищната мрежа	20/n
25. Публикувана заявка за патент или полезен модел	20
26. Призната заявка за полезен модел, патент или авторско свидетелство	40
27. Награди на конкурси за архитектура или дизайн, дадени от национални професионални форуми и организации	10
28. Награди на конкурси за архитектура или дизайн, дадени от професионални форуми и организации в чужбина	20

Забележки:

1. Изпълнението на минималните национални изисквания е само условие за допуск до участие в процедурите по ЗРАСРБ.

2. Поради изискването на чл. 24, ал. 1, т. 3 от ЗРАСРБ за наличието на "монографичен труд или равностойни публикации" в таблицата се съдържа формула за приравняването на монографията към еквивалентен брой публикации - статии или студии. Заместващите монографията статии/студии се изключват от броя на публикациите, оценявани по други показатели.

При прилагането на чл. 24, ал. 1, т. 3 от ЗРАСРБ в отделни професионални направления (например някои от хуманитарните и от социалните науки) съобразно тяхната специфика се допуска само монографичен труд без приравняването му към равностойни публикации в специализирани научни издания. Отчита се значението на монографиите в хуманитарните и обществените науки. При тези науки най-голямото признание се получава чрез монографии, публикувани в страната и в чужбина, а не чрез статии или студии в списания.

3. Министерството на образованието и науката чрез НАЦИД поддържа Списък на съвременни български научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, както и извършва съответните справки относно чуждестранните научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

НАЦИД определя световноизвестните бази данни с научна информация, съотносими към

съответното професионално направление.

4. Министерството на образованието и науката чрез НАЦИД създава и поддържа Национален референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране. На основата на този списък се отчитат публикации и цитати в издания с научно рецензиране, които не са реферирани и индексирани, като публикациите и цитатите са приведени към публикации и цитати в реферирани и индексирани издания чрез съответни числови стойности на съответствие.

5. По отношение на монографиите с повече от един автор следва да е налице задължително разделителен протокол между авторите, като, за да се зачита трудът за монографичен, авторът следва да има самостоятелно брой страници, отговарящи на дефиницията за монография. При авторство на по-малък брой страници участието на съответния автор се счита за студия/статия.

6. Прилага се различно третиране на статиите с един автор и с няколко съавтора в различните професионални направления.

При повечето области коефициентът за статията трябва да се раздели поравно между съавторите, като с "n" се означава техният брой.

Изключение се прави за области 4, 5, 6 и 7, в които водещият принос играе важна роля. В случай че авторите са подписали протокол за определяне на приноса си в публикацията, точките се разпределят на базата на съотношението в протокола. Писма от всички съавтори също се приемат за протокол за определяне на приноса.

7. Системата създава възможност за сумирането на коефициентите в рамките на една група показатели (А, Б, В, Г, Д и Е), така че да се извършва вътрешна компенсация и недостигащите точки от един показател да се допълват с точки от друг.

8. Специфични изисквания при установяване на показателите за различните академични длъжности:

а) "главен асистент" - не се изисква изпълнение на допълнителни показатели след придобиване на образователната и научна степен "доктор";

9. От общия брой цитирания се изваждат тези, при които цитираната и цитиращата публикация имат поне един общ автор (т.е. автоцитатите). Всяка цитирана публикация се брои само веднъж за дадена цитираща публикация независимо от това колко пъти е спомената в текста на цитиращата статия. Могат да се представят цитирания от всички трудове на кандидата, като представените за целите на една процедура не могат да бъдат използвани в друга. Рецензия за една публикация е приравнена на едно цитиране на същата публикация.

10. С удостоверение от съответния издател за "публикувани" се приемат и статии, студии, монографии и др., които са приети за печат в издания, които притежават ISSN или ISBN.

11. При международни проекти се отчитат само средствата, които са привлечени за използване от българските учени, включени в проекта, и средствата, които са изразходвани на територията на България.

ДЕКЛАРАЦИЯ

по чл. 2, ал. 9 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени в Института по отбрана

Долуподписаният .....
академична длъжност, научна степен, име, презиме и фамилия на члена на научното жури
 член на научно жури за оценяване на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор”/ научна степен „доктор на науките” на тема:

.....
 .....

с автор .....
(звание, име, презиме, фамилия на кандидата)

декларирам, че не съм свързано лице по смисъла на § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ с докторанта, както и че нямам частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на работата ми като член на журито.

Известна ми е наказателната отговорност, която нося по чл. 313 от Наказателния кодекс за деклариране на неверни данни.

Дата ... Декларатор: .....(.....)
(звание, подпис, фамилия)

НАКАЗАТЕЛЕН КОДЕКС

Чл. 313. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., в сила от 01.07.1982 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1993 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) Който потвърди неистина или затаи истина в писмена декларация или съобщение, изпратено по електронен път, които по силата на закон, указ или постановление на Министерския съвет се дават пред орган на властта за удостоверяване истинността на някои обстоятелства, се наказва с лишаване от свобода до три години или с глоба от сто до триста лева.

(2) (Нова - ДВ, бр. 10 от 1993 г., изм. - ДВ, бр. 50 от 1995 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2010 г.) Когато деянието по ал. 1 е извършено с цел да се избегне заплащане на дължими данъци, наказанието е лишаване от свобода до три години или глоба до хиляда лева.

(3) (Предишна ал. 2 - изм., ДВ, бр. 10 от 1993 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който потвърди неистина или затаи истина в частен документ или съобщение, изпратено по електронен път, в които по изрична разпоредба на закон, указ или постановление на Министерския съвет е специално задължен да удостовери истината, и употреби този документ като доказателство за невярно удостоверените обстоятелства или изявления.

ОБРАЗЦИ ДОКУМЕНТИ (ПРИМЕРНИ ПРОТОКОЛИ):

ПРОТОКОЛ № 1

За формиране на ИЗПИТЕН БИЛЕТ по .....

(шифър, „научна специалност“)

За провеждане на ПИСМЕН ИЗПИТ с кандидатите за докторанти, редовна и задочна форма на обучение през 20..... г.

Днес, ... г. в ..... ч. и ..... минути пред кандидатите за ДОКТОРАНТИ.....

(форма на обучение в докторантура)

в присъствието на .....

(членовете на комисията)

кандидатите:

1. ....
2. ....
3. ....

изтеглиха по един въпрос от всеки раздел и беше формиран следния ИЗПИТЕН БИЛЕТ:

1. ....
2. ....
3. ....

Изпитът започна в ..... ч. и ..... минути.

Дата ...

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА:

(звание, подпис, фамилия)

ПРОТОКОЛ № 2

НА КВЕСТОРСКА КОМИСИЯ

За проведен ПИСМЕН ИЗПИТ с кандидатите за докторанти, редовна, задочна и дистанционна форма на обучение през 20..... г.

Днес, ... Комисия в състав:

Председател: .....

Членове: 1. ....

2. ....

3. ....

проведе изпит по научни специалности .....

.....

.....

На изпита се явиха следните кандидати:

№ по ред	Звание, име, презиме, фамилия	Присъствие: ДА (НЕ СЕ ЯВИЛ)
1.		
2.		
3.		
...		

Писменият изпит започна в ..... ч. и завърши в .....ч.

Изпитът протече нормално, нарушения (не) бяха констатирани.

.....

.....

.....

Раздадени са следните допълнителни листове:

№ по ред	Звание, име, презиме, фамилия	Брой листове	Подпис на квестора
1.			
2.			
3.			
...			

Председател: .....(.....)

Членове: 1. ....(.....)

2. ....(.....)

3. ....(.....)

Дата ...

ПРОТОКОЛ № 3

за шифриране на писмени конкурсни работи по научна специалност

.....
на кандидатите за обучение в редовна/задочна/дистанционна форма на
докторантура през 20..... г.

На основание заповед на директора на Института № ...../.....20..... г.
комисията за шифриране на конкурсните работи в състав:

Председател: .....

Членове: 1. ....
2. ....

се събра в стая № ..... на дирекция “Административно и финансово осигуряване” от ..... ч. до ..... ч. на .....Г.
и шифрира ..... (.....)
конкурсни работи с последователни номера от ..... до .....
включително.

След това малките пликосе и шифрираните работи бяха предадени на
председателя на техническата комисия.

Комисия:

Председател: ..... (.....)

Членове: 1. ..... (.....)

2. ..... (.....)

Дата ...

ИНДИВИДУАЛЕН ПРОТОКОЛ № 4

ЗА ОЦЕНКА НА ПИСМЕНИТЕ РАБОТИ ПО НАУЧНА СПЕЦИАЛНОСТ

.....
.....
.....

(шифър, „научна специалност”)

с кандидатите за докторанти, редовна/задочна/дистанционна форма на докторантура през 20..... г.

.....

№ по ред	Шифров номер на писмената работа (в. звание, име, презиме, фамилия)	Оценка с думи	Оценка с цифри
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
...			

Дата ...

ПРОВЕРИТЕЛ:.....(.....)

ОБЩ ПРОТОКОЛ № 5

ЗА ОКОНЧАТЕЛНА ОЦЕНКА НА ПИСМЕНИТЕ РАБОТИ ПО НАУЧНА
СПЕЦИАЛНОСТ .....

.....

.....

(шифър, „научна специалност“)

с кандидатите за докторанти, редовна/задочна форма на докторантура през
20..... г.

№ по ред	Шифров номер на писмената работа (в. звание, име, презиме, фамилия)	Оценка с думи	Оценка с цифри
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
...			

КОМИСИЯ:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:.....(.....)

ЧЛЕНОВЕ: 1.....(.....)

2.....(.....)

3.....(.....)

Дата ...

ПРОТОКОЛ № 6

за дешифриране на писмени конкурсни работи по научна специалност

на кандидатите за обучение в редовна/задочна форма на докторантура през
20..... г.

На основание заповед на директора на Института № ...../.....20... г.
комисия за дешифриране на конкурсните работи в състав:

Председател: .....

Членове: 1. ....

2. ....

се събра в стая № ... на дирекция “Административно и финансово осигуряване”
от ..... ч. до ..... ч. на.....и
дешифрира.....

(.....)

конкурсни работи с последователни номера от ..... до .....

включително и констатира:

№ по ред	Шифров №	Звание, име, презиме, фамилия	Оценка	
			С текст	С цифри
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
...				

КОМИСИЯ:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:.....(.....)

ЧЛЕНОВЕ: 1. ....(.....)

2. ....(.....)

Дата ...

ПРОТОКОЛ № 7

За провеждане на УСТЕН ИЗПИТ по НАУЧНА СПЕЦИАЛНОСТ

.....
.....
(шифър, „научна специалност”)

ЗА

.....
.....
(форма на обучение в докторантура)

№ по ред	Звание, име, презиме, фамилия	Оценка с думи	Оценка с цифри
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
...			

КОМИСИЯ:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:.....(.....)

ЧЛЕНОВЕ: 1.....(.....)

2.....(.....)

3.....(.....)

Дата ...

ПРОТОКОЛ № 8

ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗПИТ ПО ..... ЕЗИК
за конкурсите – редовна/задочна форма на докторантура през 20..... г.

№ по ред	Звание, име, презиме, фамилия	Оценка
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
...		

КОМИСИЯ:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:.....(.....)

ЧЛЕНОВЕ: 1. ....(.....)

2. ....(.....)

3. ....(.....)

Дата ...

ПРОТОКОЛ № 9

Днес ..... комисия, назначена със заповед № .../.....20... г. на директора на Института по отбрана в състав:

Председател: .....

Членове: 1. ....;

2. ....;

3. ....;

се събра и проведе конкурсен изпит с кандидата за .....
..... по научна специалност
.....
.....

Зададени бяха следните въпроси:

Писмен изпит: .....

Устен изпит: .....

Изпит по езикова подготовка: .....

Комисията след като изслуша отговорите на кандидата

Р Е Ш И:

.....
(звание, име, презиме, фамилия на кандидата)

положи изпит по: .....

с успех:

писмен изпит .....

устен изпит .....

изпит по ..... език .....

Обща оценка .....

(средно аритметична от оценките от писмения и устния изпити по специалността)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:.....(.....)

ЧЛЕНОВЕ: 1. ....(.....)

2. ....(.....)

3. ....(.....)

Дата ...

ДОКЛАД

на комисията за провеждане на конкурсен изпит за докторанти

1. По научна специалност.....
.....
за нуждите на „.....”
за тема „.....”
.....
се явиха ... кандидати. Конкурсът беше спечелен от .....

Резултатите от проведените изпити са:

- писмен изпит по специалността - .....
- устен изпит по специалността - .....
- обща оценка по специалността - .....
- чужд ..... език - .....

Комисията предлага кандидатът .....,
на длъжност .....,
код за военно звание и длъжностна степен.....
(само за военнослужещи, редовна форма на обучение)
да бъде зачислен като докторант в ..... форма на докторантура.
Приемаща дирекция .....,
Научноизследователски отдел.....,
Научен ръководител.....,
Срок на докторантурата - ... години. Забележка - .....,
(при необходимост)

2. По научна специалност ... *(при необходимост)*

3. ...

Дата ...

ПРЕДСЕДАТЕЛ:.....(.....)

Рецензията на хартиен и електронен носител (в doc формат) се депозира в Регистратурата за неклассифицирана информация на Института по отбрана.

Обемът на рецензията да не надвишава 8 печатни страници, плюс 1 заглавна страница, с размер на шрифта - 14, междуредие 1,5. Примерен вариант на оформление е даден по-долу.

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА
ИНСТИТУТ ПО ОТБРАНА „ПРОФЕСОР ЦВЕТАН ЛАЗАРОВ”
София 1592, бул. „Проф. Цветан Лазаров” № 2, факс: 02/92 21 808, <http://di.mod.bg>

РЕЦЕНЗИЯ

ОТ .....
члена на научното жури

на дисертационния труд на .....
автора на дисертационния труд

на тема „.....”

за придобиване на образователната и научна степен „доктор” (научна степен „доктор на науките”)

по научна специалност „.....”

1. **Актуалност и значимост на разработвания научен проблем**
По представения от автора дисертационен труд има (няма) подобни разработки (ако има се посочва от кои автори и къде са публикувани). Съответствие на темата на дисертационен труд с основното съдържание на разработката. Съдържа ли материалът нещо ново, неизвестно и какви са положителните страни (факти, анализи, изводи, препоръки).
2. **Обща характеристика и структура на дисертационния труд**
Наличие на методика (метод) на научно изследване и степен на приложимост при постигане на поставената цел и задачи. Обем на дисертационния труд. Съответствие на дисертационния труд на изискванията.
3. **Характеристика на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд. Достоверност на материала**
Наличие на научни и научно-приложни приноси. Приемат ли се от рецензента.
4. **Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд**
Същност на получените резултати и приноси, като се заяви ясно какъв е характерът им:
  - новост за науката (нови теории, хипотези, методи и др.);
  - обогатяване на съществуващи знания;
  - приложение на научни постижения в практиката, реализиран ефект.*Ясна оценка на авторското участие в получаването на приносите в дисертационния труд.*
5. **Оценка на публикациите по дисертацията и авторството**
Брой, характер на публикациите (международни, национални, ведомствени и т.н.). Отражение в науката – използване, цитиране от други автори. Съответствие на научните публикации на темата на дисертационния труд. Ясна оценка на авторското участие в публикациите.
6. **Литературна осведоменост и компетентност на докторанта**
Какви източници е използвал авторът при написване на дисертационния труд и каква е достоверността на фактите, постановките и изводите. Познания на дисертанта по състоянието на проблема и способност да оценява творчески литературния материал.
7. **Оценка за автореферата**
Съответствие на автореферата на изискванията. Правилно ли са отразени основните положения и научните приноси на дисертационния труд.
8. **Критични бележки**
Критични оценки, бележки и препоръки, съпроводени с мотивирано предложение за насоките на по-нататъшна работа и оценка на тяхното влияние върху качеството и количеството на получените резултати и приноси.
9. **Лични впечатления и други въпроси, по които рецензентът счита, че следва да вземе отношение**
Лични впечатления (при наличие) от научното развитие на докторанта през последните години.
10. **Заклучение**
Заклучението на рецензията трябва съдържа мотивирана, ясна и еднозначна оценка на дисертационния труд – дали отговаря на изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор” (научната степен „доктор на науките”) на автора на дисертационния труд.
11. **Оценка на дисертационния труд**
Рецензията завършва с даване на положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд.

Дата ...

РЕЦЕНЗЕНТ .....

(подпис)

Становището на хартиен и електронен носител (в doc формат) се депозира в Регистратурата за неклассифицирана информация на Института по отбрана.

Обемът на становището да не надвишава 3 печатни страници, плюс 1 заглавна страница, с размер на шрифта - 14, междуредие 1,5. Примерен вариант на оформление е даден по-долу.

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА
ИНСТИТУТ ПО ОТБРАНА „ПРОФЕСОР ЦВЕТАН ЛАЗАРОВ

София 1592, бул. „Проф. Цветан Лазаров” № 2, факс: 02/92 21 808, <http://di.mod.bg>

СТАНОВИЩЕ

ОТ .....

члена на научното жури

на дисертационния труд на .....

автора на дисертационния труд

на тема „.....”

за придобиване на образователната и научна степен „доктор” (научна степен „доктор на науките”)

по научна специалност „.....”

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

По представения от автора дисертационен труд има (няма) подобни разработки (ако има се посочва от кои автори и къде са публикувани). Съответствие на темата на дисертационен труд с основното съдържание на разработката. Съдържа ли материалът нещо ново, неизвестно и какви са положителните страни (факти, анализи, изводи, препоръки).

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Същност на получените резултати и приноси, като се заяви ясно какъв е характерът им:

- новост за науката (нови теории, хипотези, методи и др.);*
- обогатяване на съществуващи знания;*
- приложение на научни постижения в практиката, реализиран ефект.*

Ясна оценка на авторското участие в получаването на приносите в дисертационния труд и на публикациите по него.

3. Критични бележки

Критични оценки, бележки и препоръки, съпроводени с мотивирано предложение за насоките на по-нататъшна работа и оценка на тяхното влияние върху качеството и количеството на получените резултати и приноси

4. Заключение

Заключението на становището трябва съдържа мотивирана, ясна и еднозначна оценка на дисертационния труд – дали отговаря на изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор” (научната степен „доктор на науките”) на автора на дисертационния труд.

5. Оценка на дисертационния труд

Становището завършва с даване на положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд.

Член на журито: .....

(подпис)

Дата ...

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА
ИНСТИТУТ ПО ОТБРАНА „ПРОФЕСОР ЦВЕТАН ЛАЗАРОВ”

София 1592, бул. „Проф. Цветан Лазаров” № 2, факс: 02/92 21 808, <http://di.mod.bg>

ЛИЧЕН КАРТОН НА ДОКТОРАНТА

Докторант

ЕГН .....

Роден (а) на ..... в гр.(с.) ....., област .....,
(дата на раждане)

държава ....., гражданство .....

Постоянен адрес

Телефони за контакт: домашен ....., служебен .....,
 GSM ....., e-mail .....

Форма на докторантура: .....

Приемащо структурно звено: .....

Първично звено: .....

1. Дата на зачисляване в докторантура: .....

2. Срок за завършване: .....

2.1. Заповед за зачисляване в докторантура на министъра на отбраната: № .....

2.2. Заповед за зачисляване в докторантура на директора на Института по отбрана: № .....

3. Научна специалност: .....,
(код на специалността) (наименование на специалността)

4. Тема на докторантурата: .....

5. Научен ръководител: .....

6. Индивидуален учебен план за обучение, утвърден от научния съвет на заседание от
 ..... с протокол № .....

7. Положени изпити по:

7.1. .... Оценка: .....

7.2. .... Оценка: .....

7.3. .... Оценка: .....

8. Лични годишни отчети за изпълнението на индивидуалния учебен план за обучение:

Първа година: .....,
(оценка) (протокол № ... за решение на научния съвет)

Втора година: .....,
(оценка) (протокол № ... за решение на научния съвет)

Трета година: .....,
(оценка) (протокол № ... за решение на научния съвет)

Четвърта година: .....,
(оценка) (протокол № ... за решение на научния съвет)

9. Прекъсване или удължаване на срока на обучението: .....,
(заповед №... на министъра на отбраната или на директора на Института)

10. Промени през срока на обучение на докторанта:

(промяна на тема, на научната специалност, на научния ръководител, на приемащото структурно звено, на обучаващото звено - заповед №... на министъра на отбраната или на директора на Института)

11. Отчисляване на докторанта: .....

(заповед № ... на директора на Института)

12. Защита на дисертационния труд: .....

(№ и дата на протокола от заседанието на научното жури)

Всички полета задължително се попълват на български език!

НАЦИД

НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ИНФОРМАЦИЯ И ДОКУМЕНТАЦИЯ

1125 София, бул. „Д-р Г.М.Димитров“ 52А, Тел: (02) 817 38 24; E-mail: nacid@nacid.bg; <http://www.nacid.bg>

ИНФОРМАЦИОННА КАРТА

ЗА ЗАЩИТЕН ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД

ЛИЧНИ ДАННИ ЗА АВТОРА

Име, презиме, фамилия	.....
	(без съкращения и титли)
Дата на раждане	.....
	(дд.мм.гггг)
ЕГН / ЛНЧ или документ за самоличност (за чужди граждани)	.....

ПРИДОБИТА СТЕПЕН И ДАННИ ЗА ДИПЛОМАТА

(маркирайте вярното с X)

☐ Образователна и научна степен “доктор”
☐ Доктор на науките
.....
(моля, уточнете)
Номер и дата на дипломата: N ..... / ..... (дд.мм.гггг) .....

Шифър на професионално направление	Докторска програма (код на научна специалност)
.....	.....

НАИМЕНОВАНИЕ (ТЕМА) НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

--

Дата на защита	Език на основния текст	Библиография	Общ обем на дисертационния труд
..... (dd.mm.gggg)	.....	..... (бр. заглавия)	..... (бр. страници)

АНОТАЦИЯ

(не повече от 1500 символа)

ОРГАНИЗАЦИЯ, В КОЯТО Е ЗАЩИТЕН ДИСЕРТАЦИОННИЯТ ТРУД

Висше училище .....
 – факултет .....
 – първично звено .....
Научна организация .....
 – научен институт .....
 – друга структура .....

За защитилите в чужбина:

Държава ..... Град .....

БЪЛГАРСКО ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ, В КОЕТО Е ПРИЗНАТ ДИСЕРТАЦИОННИЯТ ТРУД

(при защита в чужбина)

Висше училище .....
 – факултет .....
 – първично звено .....

НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ, РЕЦЕНЗЕНТИ, ЖУРИ

(академична длъжност, научна степен; име, презиме и фамилия, без съкращения)

Научен ръководител: .....

Рецензенти:

.....
.....

Жури

Председател: .....

Членове:

.....
.....
.....
.....
.....

ПРАВО НА ДОСТЪП ДО ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

(маркирайте желаното с X)

съгласен съм

не съм съгласен

дисертационният труд да се предоставя за ползване в НАЦИД, при съблюдаване разпоредбите на ЗАПСП (Обн. ДВ. бр.56 от 29 Юни 1993г.)

Подпис на автора: .....

ДАТА НА ПОДАВАНЕ: ..... **ЗАВЕРКА:** .....

(подпис на длъжностно лице и печат на ВУ/НО)

Всички полета задължително се попълват на английски език!

NACID

NATIONAL CENTRE FOR INFORMATION AND DOCUMENTATION

52A, Dr. G.M.Dimitrov Blvd., 1125 Sofia, Bulgaria Tel (02) 817 38 24; E-mail: nacid@nacid.bg;
<http://www.nacid.bg>

INFORMATION CARD

ABOUT DEFENDED DISSERTATION

AUTHOR'S PERSONAL DATA

Name (first, middle, last)	.... <i>(full names only)</i>
Date of birth	..... <i>(dd.mm.yyyy)</i>
Personal Identification Number (PIN) or ID <i>(for foreign nationals)</i>	.....

ACQUIRED DEGREE AND DIPLOMA DATA

(mark the correct answer with X)

☐ PhD	.....
☐ DSc	..... <i>(please specify)</i>
Number and date of diploma: N	..... / ..... <i>(dd.mm.yyyy)</i> .....

Code of professional field	Doctoral programme (Code of scientific speciality)
.....	.....

DISSERTATION TITLE (THEME)

.....

Date of defence	Primary text language	Bibliography	Pages
..... <i>(dd.mm.yyyy)</i>	.....	..... <i>(number of citations)</i>	..... <i>(total pages)</i>

ANNOTATION

(not longer than 1500 characters)

ORGANIZATION WHERE THE DISSERTATION WAS DEFENCED

University .....

- faculty .....
- primary unit .....

Scientific organization .....

- scientific institute .....
- other structure .....

For dissertations defended abroad:

Country ..... Town .....

UNIVERSITY IN BULGARIA, WHERE THE DISSERTATION WAS RECOGNISED

(if defended abroad)

University .....

- fac.....
- primary unit.....

SUPERVISOR, REVIEWERS

(academic position , degree; name – first, middle, last, full names only)

Supervisor:

.....

Reviewers:

.....

.....

.....

Scientific council

Chair: .....

Members:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ACCESS RIGHTS TO THE DISSERTATION

(mark the preferred answer with X)

I agree

I do not agree

the dissertation to be made available for reading in NACID in accordance with the provisions of Law on copyright and neighboring rights (adopted by. Government Decree on 29.06.1993)

Signature of the author: .....

FILING DATE: ..... **AUTHENTICATION:** .....

(Signature of officer and stamp of university/scientific organization)

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА
ИНСТИТУТ ПО ОТБРАНА „ПРОФЕСОР ЦВЕТАН ЛАЗАРОВ
София 1592, бул. „Проф. Цветан Лазаров” № 2, факс: 02/92 21 808, <http://di.mod.bg>

ЛИЧЕН ОТЧЕТ

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНДИВИДУАЛЕН УЧЕБЕН ПЛАН НА ДОКТОРАНТ

за периода от ____ . ____ . 20__ г. до ____ . ____ . 20__ г.
_____ година на обучение

утвърден от научния съвет с протокол № ..... / ..... г.

1. Име, презиме, фамилия на докторанта:

.....

2. Шифър и наименование на научната специалност:

.....

3. Първично звено:

.....

4. Научен ръководител:

.....

5. Номер на министерската заповед и дата на зачисляване в докторантура:

.....

6. Форма на докторантурата:

.....

7. Срок на завършване на докторантурата:

.....

А. Учебна работа и педагогическа дейност

1. Прослушани лекции по учебните дисциплини

.....

от индивидуалния учебен план за подготовка на докторанта

2. Положени изпити по специалността

..... дата: ..... оценка: .....

..... дата: ..... оценка: .....

3. Прослушани лекции и положен изпит по курса „Методика на научните изследвания“

..... дата: ..... оценка: .....

4. Изнесени ... часа лекции на тема:

5. Водени ... часа упражнения/курсова работа/курсов проект/дипломно проектиране

Б. Научноизследователска работа

1. Тема на дисертацията:

2. План-програма и отчет за извършената работа:

№	План-програма		Отчет	
	Етапи	Срок	Извършена работа	Срок
1	Анализ на състоянието на проблема	XX.XX.XXXX		
2	Формулиране на изводите, целта и задачите на докторантурата	XX.XX.XXXX		
3	Написване на глава първа на дисертацията	XX.XX.XXXX		
4	Обсъждане съдържанието на глава първа с научния ръководител	XX.XX.XXXX		
5	Формулиране на изводите от глава първа и обсъждане с научния ръководител	XX.XX.XXXX		
6	Написване и изнасяне на научен доклад	XX.XX.XXXX		
7	Публикуване на научна статия	XX.XX.XXXX		
8	.....	XX.XX.XXXX		

Заклучение на първичното звено за извършената работа от докторанта
ОЦЕНКА

Докторант.....

Научен ръководител.....

Дата .....

Началник на отдел .....

Забележки

1. Докторантите правят лични отчети в края на всяка учебна година (редовните докторанти – в края на всяко тримесечие), като последният е при завършване на работата по разработването на дисертацията за изпълнение на индивидуалния учебен план.
2. План-програмата и отчетът за извършената работа са примерни.
3. На научния съвет се предлага за утвърждаване оценка за работата на докторанта, съгласно изискванията на чл. 47 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени в Института по отбрана.